

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYmarket 1-6100
Over One Million Lithuanians
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Sausio-January 2 d., 1976 m.

Kaina 15c

GRAIKIJOJE SMARKIAI DREBĖJO ŽEMĖS

SINAJAUS KALNUOSE EGIPTIEČIAI STATO BOKŠTĄ ŽYDAMS

Egiptas nori taikos, jokiame naujam
karui egiptiečiai nesiruošia

TELAVIVAS, Izraelis. — Paskutinėmis dviem dienoms buvo gana didoka įtampa tarp Izraelio ir Egipto.

Izraeliui nepatiko skirtingi pasienio žemėlapiai ir egiptiečių nenoras leisti pastatyti stebėjimo bokštą izraelitų parinktoje vietoje. Klausimą pavyko teigiamai išspręsti, nes Egiptas nenori duoti pagrindo bet kokiems įtarinėjimams. Egiptas nori taikos su Izraeliu, Egiptui reikalinga taika Artimuose Rytuose ir egiptiečiai pildys visas paskutinio susitarimo sąlygas.

Izraelis prižiūri statybos darbus

Izraelis atidavė egiptiečiams didelės žibalo versmės ir didoką plotą žemės karinėje Sinajaus kalnų srityje. Egiptiečiai pasisūlė patys pastatyti specifinius stebėjimo bokštus. Egiptiečiai sekmadienio rytą atvyko su reikalingais inžinieriais, darbininkais ir bokštams statyti reikalinga medžiaga.

Sekmadienį egiptiečiai n egiptiečių pradėti darbo, jiems teko laukti naujo sprendimo. Trečiadienį šašikinti visi nesusipratimai, penktadienio rytą egiptiečiai pradėjo statybos darbus. Pamažu kaimą ir bokštų statybos darbus prižiūri Amerikos inžinieriai. Jis pasikvietė patarėjais ydų ir Egipto specialistus. Svarbu, kad kiekvienai pusei būtų aišku, kas daroma ir ko siekiama.

Žydai turi savo stebėjimo bokštą

Sinajaus kalnuose Izraelis turi savo stebėjimo bokštą. Jis yra tokioje aukštumoje, kad gali pastebėti kiekvieną didesnį Egipto karo jėgų judėjimą. Šis bokštas yra likęs žydų kontroliuojamoje srityje.

Ekonominis JAV veidas nesisypso

Ekonominis JAV veidas neoks: vasaros mėnesiais jis buvo šviesesnis, o paskutiniiais — amsesnis. Ekonominio rodiklio idurkis, bendrai paėmus, yra upliuškęs. Lapkričio mėnesyje is tepakilo vieno procento deimadaliu. Nežiūrint, kad kalėdinė prekyba buvo gyva, ekonomistai krasčio ūkio ateitį nuato sustingusį: negerės ir nelogės. Ekonomistai išvedžioja, ad toks kalėdinės prekybos pavyėjimas yra iššauktas ne rašto ūkio pagerėjimo dėka, et padidėjusios infliacijos.

Ekonominio pagerėjimo žynių pastebima stebint naujas rekybos įmones, darbininkų ataidimo — priėmimo statistiką, inigų kiekį apyvartoje, vertyių biržą. Blagėjimo arba natyvus veikiniai pastebimi, kai umažėjo savaitinis darbo vandų skaičius, pakilo kainos, suazėjo senųjų ir naujųjų įmonėžių ir prekybos įmonių užsakyai žaliavoms ir mašinoms bei ū dalims.

JAV pagalbą kelyje į Indiją

NEW DELHI. — Čia buvo pranešta, kad JAV pirmadienį pradėjo kelti oru į Indiją didelio pajėgumo pompas ir techninius ekspertus, kad padėtų nusausinti kasyklą, kurioje yra apsiasti 372 angliaisiai, bijoma žuvę, išpumpuojant apskaičiuotus 110 mil. galonų vandens.

Kasyklų ministeris Chandrajit Yadav pasakė, kad Indijos valdžia prašė Amerikos pagalbos per savo ambasdą Vašingtone ir kad JAV kasyklų biuras tuoj pat pradėjo ruošti siųsti oru pompas ir ekspertus į kasyklą Chasnalaj, šiaurės rytų Indijoje.

Tačiau, nėra iš tiesų jokios vilties, kad nors vienas iš angliausių išliktų gyvas po to, kai šeštadienį vanduo užtvindė kasyklą Biharos valstijoje 160 mylių į šiaurės vakarus nuo Kalkutos. Nelaimė ištiko, kai aplėsta kasykla, vartojama kaip miesto vandens rezervuaras, sugriuvo ir užliejo gretimą, veikiančią kasyklą.

„Vienintelė viltis yra, kad, kokiu stebuklu, kai kurie angliaisiai bus radę kokias nors oro kišenes ten apacioje“, pasakė Yadav.

Valdžia įsakė pradėti nelaimės investigaciją. Kasyklų tarnautojai nelaimės vietoje pasakė, kad jie mano, jog susirinkusios dujos sukėlė sprogingą, kuris privedė prie rezervaro sugriuvimo.

Autobusas nukrito į bedugnę

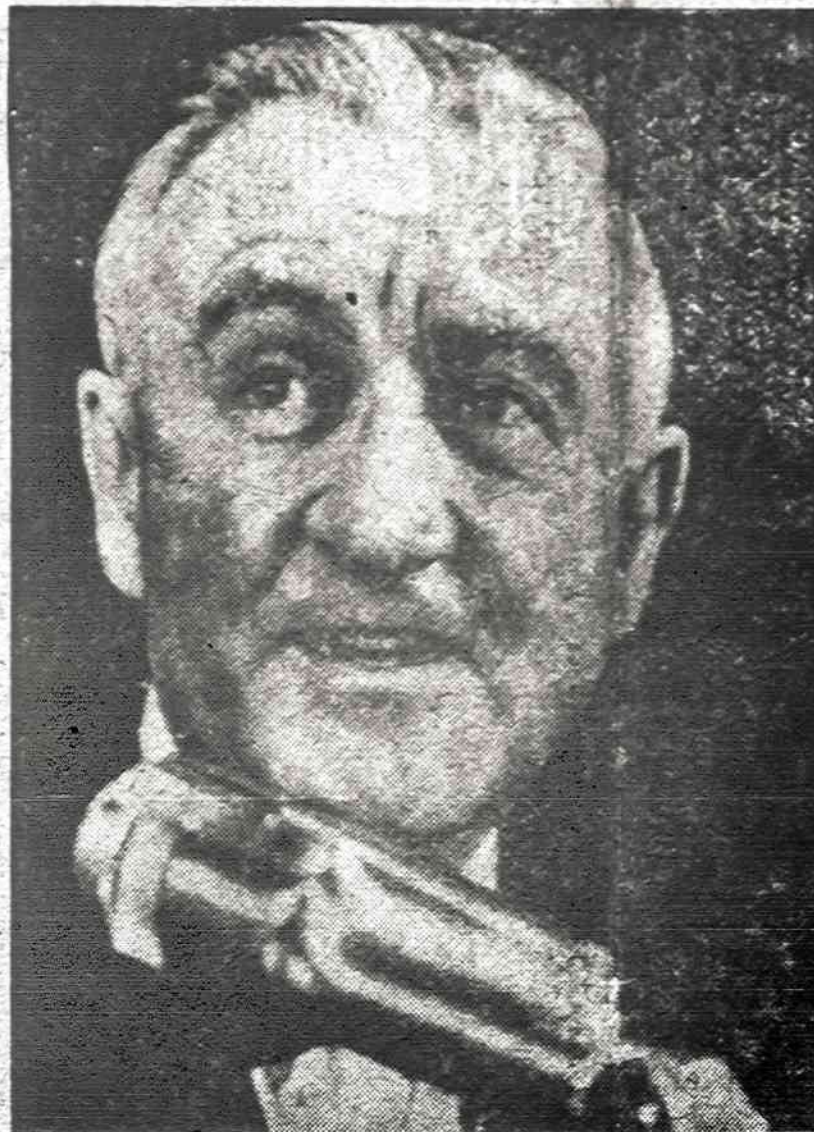
Pietų Amerikoje maždaug kas trys mėnesiai keičiasi klimato sąlygos: tai lyja, tai esti sausra. Vienur pasikeitęs klimatas tęsiasi ilgesnį laiką, kitur trumpesnį. Tai pareina nuo vietovės: žemumos, raistai ar kalnai.

Kolumbijoje, tokių liūčių metu, 30 kilm. į šiaurę nuo sostinės Bogotos, ties vietoje San Gil, nuriedėjo autobusas į 100 metrų gylio bedugnę. Autobuse važiuavo 32 keleiviai, iš kurių 11 buvo užmušta.

Autobusas važiuavo iš Bogotos į departamentą Santander sostinė Bucaramangą.

Argentinės teisėjas, išnaginėjęs Peronienės bylą, pasiskelbė, kad ji turėjusi teisę palikti iš josios vyro vardu buvusios saskaitos \$700,000.

Cicerietis Kazys Deveikis išvežtas į Loretos ligoninę, 661 kambary. Jį išliko priepuolis ir sukrito galvą.

Illinois teisėjas John Paul Stebens patvirtintas ir prisaikdintas aukščiausio JAV teismo nariu. Prezidentas Fordas kitą negu kiti prezidentai parinko kandidata į teisėjus. Jis pirmiausia pareikalavo informacijų, kurio Amerikos teismo teisėjo, rašytų sprendimų aukščiausios teismas mažiausiai atmetė. Kai statistikos duomenys nustatė, jog tai būtų Illinois teisėjo Stevens, tai prezidentas Fordas jį ir pasiūlė į aukščiausią teisimą. Senato komitetas jį pavorino. Komitetui jis pranešė, kad visas jo turtais siekia tik \$171,284. Kiti teisėjai pajėgę sutapatyti daugiau, bet teisėjas Stevens apgailestavo, kad jis tik tiek tesutapatė.

VIENOS UNCIJOS LAIŠKAS JAV KAINUOJA 13 CENTŲ

Buves pašto viršininkas pasiskundė
aukščiausiam valstybės teismui

WASHINGTON, D. C. — Nuo trečiadienio ryto, gruodžio 31 dienos, kiekvienas vienos uncijos laiškas turi turėti 13 centų pašto ženklą.

Jeigu laiškas sveria daugiau negu vieną unciją, tai už kiekvieną pridėdamą unciją teks mokėti 11 centų. Pašto vadovybė norėjo pakelti laišku persiuntimo kainas nuo šios savaitės pradžios, bet teisėjas Sirica uždraudė jiems tai daryti, nes pašto advokatai teisėjui neįrodė, kad yra tikras reikalas kelti kainas, įstatymas liepia pašto vadovybei paruošti reikalingas statistinius duomenis, bet tokių duomenų jie neparuošė.

Žodį tars aukščiausias teismas

Pašto vadovybė, nepatenkinta teisėjo Sirikos sprendimu, pasiskundė apygardos teismui, prašydama sustabdyti teisėjo Sirikos sprendimą, nes pašto vadovybė neturėsianti pinigų tarnautojų algoms mokėti.

Trys teisėjai nutarė laikinai sustabdyti teisėjo Sirikos sprendimo vykdymą, kol jie galės iš pagrindų pasvarstyti klausimą. Jiems atrodo, kad teisėjas Sirica turi teisinio pagrindo savo sprendimui skelbti, bet jie patys nori susipažinti su visu klausimu. Jie laikinai sustabdė sprendimo vykdymą, bet jie gali jį ir patvirtinti.

Tuo tarpu buvęs pašto viršininkas kreipėsi į aukščiausią teisimą, kad uždraustų apygardos teismo teisėjams sustabdyti teisėjo Sirikos sprendimo vykdymą.

Buves pašto viršininkas kalbėjosi su aukščiausio teismo pirmininku, kuris prižadėjo pirmadienį klausimą svarstyti. Aukščiausias teismas tars galutinę

žodį, bet jis gali palikti teisėjo Sirikos sprendimą galiojančiu. Kol aukščiausiasis teismas netars savo žodžio, tai visi turėsime mokėti po 13 centų už vieną unciją ar mažiau sveriantį laišką.

Prašo užimti Libaną

Gyvenantieji Ekvadoriėje libaniečiai pasiuntė J. Tautų sekretorių Kirt Waldheim raštą, prašydami įvesti Jungtinių Tautų dalinį į Libaną. Prašyme nurodoma, kad tokie J. Tautų daliniai sugebėtų atstatyti Libano taiką. Vienkart JT daliniai užkirstų kėlą svetimoms jėgoms, kurios dabar ruošiasi įsivelti į Libano tarpusavės kovas.

Proteste ženklai ir kad atkreiptų kitų valstybių dėmesį, Ekvadorius sostinėje gyveną libaniečiai buvo trumpam užėmę Libano pasiuntinybes, esančias Libano ir Guayaquid miestuose.

Vokiečiai Lenkijoje

Skaitoma, kad Lenkijoje dar tebegyvena apie 125 tūkst. vokiečių. Vakarų Vokietijos vyriausybė yra susitarusi su Lenkijos vyriausybe atsiimti visus vokiečius iš Lenkijos. Lenkai labai nenoromis sutiko juos išleisti. Skelbiama, kad vokiečiai nuo kiekvienos išvažiuojančios galvos mokės tam tikrą pinigų sumą Varšuvos vyriausybei. Būta per keturius metus, 30 tūkst. kasmet, Lenkijoje neikis ne vieno vokiečio. Taip galutinai baigsis „draug nach Osten“ žygis.

VELIAUSIOS ZINIOS

Marokas ir Mauritanija tikėjosi pasidalyti ispanų Sacharą vasario pabaigoje, bet dabar atrodo, kad marokiečiams gali tekti kovoti su Alžirijos arabais, stojančiais už ispanų Sacharos nepriklausomybę.

Kanados vyriausybė, patyrusi apie JAV vaistų administracijos nutarimą, uždraudė Kanados vaistinėms pardavinėti moterų vartojamas pilies.

Portugalijos politikai pasiūlė kariam atsakyti nuo politikavimo, o pasižadėti klausyti gyventojų rinkto prezidento. Patys kariai yra pasiruošę duoti didesnę galią rinktiems atstovams.

Neatsargus sprogdinimas Česnelės kasyklose prakirto sieną ir paleidė vandenį į kasyklą. Gelbėtojai traukia iš kasyklos tiktauti prigėrusius angliaiskus. Indai neturi vilties rasti gyvų angliausių.

Argentinos partizanai išsprogdino bombą Buenos Aires sunkiai sužeisti. Kariuomenės vadovybė yra įsakiusi išaukinti ginkluotą gaują, užpildinęjančias kareivines ir civilines įstaigas.

Šaudosi narkotikų „prekybininkai“

Šiaurinėje Čikagos dalyje narkotikų „prekybininkai“ besiderdami susipyko ir vienas jų, Michael L. Lightfoot, persovė keturiais šūviais į patį Marciano Coloną. Pasimaišiusi policija pradėjo juos vytis. Bėgančiųjų mašinos atsitrenkus į krautuvę, Devono ir Claremont gatvių posūkyje, buvo visi narkotikų platintojai suimti.

Persautasis M. Colonas ligoninėje mirė. Kiti sėdi kalėjime ir laukia teismo, kaltinant žmogžudyste ir narkotikų platinimu.

Konstitucinis kvičdas tarp įstatymų leidėjų ir vykdomos valdžios, atsikant Valstybės departamentui patiekti senato užsienio apklaušinėjimų komitetui dokumentus, buvo likviduotas atstovui Otis Pike priimant Baltųjų Rūmų kompromisą. Atsižvelgiant pasikalbėjimo Baltuose rūmuose slaptryjų dokumentų reikalais, Pike atšaukė kongreso pažeminimo klausimą, manant teisti sekr. Kisingerį.

TRYŠ TUKSTANČIAI GRAIKŲ LIKO BE PASSTOGĖS

Policija saugo apylinke, vyriausybė
teikia pagalbą nukentėjusiems

ATENAI, Graikija. — Apie pusantro šimto mylių į vakarus nuo Atėnų paskutinę praeitų metų dieną įvyko nepaprastai didelis žemės drebėjimas. Labiausiai nukentėjo Atolikos ir Mesos sritys.

Europos aerouostų apsauga sustiprinta

ROMA. — Europos pagrindiniai aerodromai turi stiprią apsaugą kaip skydą prieš teroristus ir bombas, ir Romos bei Frankfurto (Vokietija) aerodromai ėmėsi netgi dar griežtesnių priemonių po pirmadienio bombų sproginimo New Yorke. Bet nė vienas nėra visiškai saugus. „Ne daug ką galima padaryti, kad efektyviai apsaugojus žmones nuo ryžtingo sprogdintojo“, pripažino Briuselio aerodromo tarnautojas, kuriame išmokyti šunės uosto bagažą ir užrakina mas taip pat yra saugomas 200 žandarų ir tokio didelio skaičiaus civiliniai apsirėngusių policininkų, kad, suirutę, jie tikrina vien kitų dokumentus.

Associated Press padarė savo Europos biurų apžvalgą, kuri rodo, kad Londonas, Roma, Berlynas, Stockholmas, Madridas ir Oslo išėmė iš vartojimo monetomis operuojamas bagažo spinteles, kuriose bombos gali būti paliktos jų neaptinkant. Policija mano, kad bomba, kuri užmušė mažiausiai 13 asmenų La Guardia aerodrome pirmadienio naktį, buvo įdėta metalinė užrakinta bagažo spintoje.

Pabėgęs patarėjas Buves prez. Peronienės patarėjas Jose Lopez Rega Argentinės teismo yra pripažintas pabėgusiu. Jis buvo kviečiamas liudininku valdžios išiekviojimo byloje, bet jis teisme nepasirodė. Jo dukterė Norma Lopez Rega de Lastiri įteikė teismui tėvo laišką, kuriame sakoma, kad liudininkas J. L. Rega serga cukriniu liga ir todėl negali atvykti į teismą.

Spėjama, kad jis gyvena Madride, buvusiojo Perono vilioje.

LIBIJA IR ALŽIRIJA Kaip žinia, Ispanija slapta yra perleidusi Marokui visas teises į Ispanijos Sacharą. Alžirija tokiu sprendimu yra nepatenkinta ir, susitarusi su Libija, stengiasi sutrukdinti perėmimą Ispanų Sacharos.

UZDAROMA SEARS KRAUTUVĖ Englewood vietovėje, 6233 S. Halsted, bus uždaryta Sears-Robuck prekybos krautuvė. Joje dirbantiems tarnautojams bus pasiūlyta darbo kitose Sears krautuvėse.

Hilmans Fine Foods maisto krautuvė pasiliks vietoje. Maisto prekyba toje vietoje yra gera.

Vėšiau. Sanlė teka 7:19, leidžiasi 4:19.

Prancūzijos kariuomenės pe atsirado nemažai agitatorių. Prancūzijos kariuomenės pe atsirado nemažai agitatorių. Prancūzijos kariuomenės pe atsirado nemažai agitatorių.

Prancūzijos kariuomenės pe atsirado nemažai agitatorių. Prancūzijos kariuomenės pe atsirado nemažai agitatorių. Prancūzijos kariuomenės pe atsirado nemažai agitatorių.

MŪSŲ VEIKLOS AKIMIRKOS

REDAGUOJA L. VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ SĄJUNGOS
PREZIDUMO REDAKCINĖ KOLEGIJA

Adresas: G. J. Lazauskas, 208 West Natoma Avenue.
Addison, Illinois 60101

1976 METAI

NR. 21

Suvažiavimams praėjus

Praėjus Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimui ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimui, apžvelgę praėjusią veiklą ir numatę ateities gaires, su priimtomis rezoliucijomis žengiamieji Naujuosius Metus atskirame ir kovingame Lietuvos išlaisvinimo darbe. Tikimasi, kad po gana darbinių suvienybės švystelėjimais suvažiavimų vyks darni ir sėkminga veikla. Dirbami ateities ir siekiami svarbiųjų tautos tikslų — Lietuvos išlaisvinimo, turime dirbti ne tik dabar, bet ir nuolat vieningai ir atkakliai, remiantis plačiąja visų kraštų išeivijos visuomenei. Pergalę, tiek kare, tiek ir taikoje, atneša vienybė.

POVILO VIŠINSKIO ŠIMTMETIS

Baigė 1975 metus, kurie Lietuvos išeivijoje praėjo Valančiaus ir Čiurlionio šimtmetinių minėjimų ženkle. Kaip įmanoma stengėmės juos prisitaikyti, pagerbti ir išreikšti jiems dėkingumą už jų reikšmingus darbus ir meno bei literatūros kūrinius. Tačiau skaudu, kad tame jų minėjimų sraute mes užmiršome dar vieną tikrai įdomų lietuvių, kurio gimimo šimtinei sukaktis tapo 1975 metais sukako. Ją būtinai turėjome plačiau paminėti. Deja, iki šiolie net ir mūsų spaudoje niekur tuo reikalu nepasirodė jokio straipsnelio. Tas lietuvis yra Povilas Višinskis.

Nėra jokio tikslesnio mato, kuriuo būtų galima išmatuoti mūsų veiklą didybę ir jų nuopelnus: nei metrai, nei kilogramai čia netinka. Paprastai juos vertiname tik iš jų paliktų vienuolių ar kitokių kūrinių ir kiek jų gyvenimas ir darbai turėjo įtakos jų pačių gyvenamajam laikotarpiui ir kiek jie paveikė vėlesnes kartas. Taip vertinant, galime sakyti, kad XIX amž. turėjome du tautos milžinus: Motiejų Valančių ir Vincą Kudirką. Toliau gal sekė Simas Daukantas ir Jonas Basanavičius. Maironis, Čiurlionis, Grinius ir šliūpa tenka laikyti jau daugiau XX amž. žmonėmis.

Atrodo, kad prie vyskupo Valančiaus didybės nemaža prisidėjo ir ta aplinkybė, kad jis išgyveno, galima sakyti, visą žmogiską amžių: mirė pradėjus 76 metus. Ak, kokia būtų buvusi mūsų tautai palaima, jei tokio amžiaus būtų susilaukę V. Kudirka ir M. K. Čiurlionis. Povilas Višinskis, Jonas Biliūnas ir Pranas Vaičiulis. Juk pirmieji du iš jų išgyveno maždaug tik pusę Valančiaus amžiaus, o kiti trys — tik gal kiek daugiau negu trečdalį. Ir visus juos, išskyrus tik Čiurlionį, per anksti pasiglemžė baisioji mūsų laikų giltinė — džiova. Visi keturi nenorėjo būti kunigais, tad neteko giminių paramos, turėjo mokytis savo jėgomis ir jau jaunystėje juos pačiupo džiova.

Povilas Višinskis (1875. VI. 27 d. Ušėnų kaime. Užvenčio vls., Šiaulių aps., miręs 1906. IV. 26 d. Berlyne, pakelini gydytis Italijoje) neišgyveno net pilnų 31 metų. O tačiau kokia plati ir šakota buvo jo veikla beveik visuose tuometiniuose lietuviškuose dirvonuose. Nėbuvo nė vieno anų laikų svarbesnio lietuviško reikalo, kurio savo tikruoju pečiu nebūtų parengęs P. Višinskis. Ar tai buvo pirmasis lietuviško teatro spektaklis 1899 m. Palangoje, pastatant „Ameriką pietųje“, kurio režisierium ir aktorium jis buvo, ar pagaliau jo byla dėl lietuviškų spausdinių lotyniškais rašmenimis, kuri užtruko tre-

gino Višinskį, gražiai paliudija rašytoja G. Petkevičaitė — Bitė. 1910 m. ji su Žemaitė nuėjusi į Vilniaus Rasų kapines, kur palaidotas Višinskis. Priėjusi prie jo kapo, Žemaitė krikštusi ant jo, apkabinusi abi rankomis ir pradėjusi balsu raudoti, nuolat sakydama: „Poviliuk! „Poviliuk!“ Tik tikra motina gali taip savo sūnaus raudoti, — pastebi Bitė.

„Lietuvių Enciklopedijos“ XXXIV-tame tome yra ilgesnis velionio Henriko Blazo straipsnis apie P. Višinskį, kuriame, deja, yra dvi klaidos. Jame Blazas tą gražią sentimentalų, dienoraščio forma parašytą vienos pražystančios mėsės istoriją „Viktutė“ priskiria Žemaitėi, kai iš tikrųjų jos autorė yra Satrijos Ragana. „Viktutė“ ypač mėgo skaityti atgimstančios Lietuvos ir vėlesnių laikų jaunimas. Buvo Lietuvoje gandy, kad tarp Višinskio ir Satrijos Raganos (dvarininkės Marijos Pečkauskaitės) būtų užsiėmusi meilė ir „Viktutė“ esąs tos meilės rezultatas. Tačiau Višinskis 1905 m. pradžioje vedė Juzefą Mikuckaitę. Jiems gimė duklė Marytė, kurios pamatyti Višinskiui jau nebeteko.

Antroji klaida: Blazas rašo, jog džiovos varginamas Višinskis nedalyvavęs Didžiajame Vilniaus seime. Tuo tarpu tos pačios „Liet. Enciklopedijos“ IV tome Mykolas Biržiška savo ilgesniame straipsnyje apie Did. Vilniaus seimą keletą kartų mini P. Višinskio pavardę, kaip labai aktyvaus to seimo dalyvio. Tad reikia tikėti M. Biržiškos tvirtinimams, nes jis pats, atrodo, dalyvavo tame seime. Iš tikrųjų P. Višinskis tame seime suvaidino labai žymų vaidmenį, nes jis atstovaudamas Lietuvos demokratų partijai buvo vienas svarbiausių įvairių sričių talkintojas, derintojas ir visokių karštųjų ramintojas, kadangi kurį laiką buvo pavojus, kad tas seimas gali net skilti į dvi dalis arba iš viso nieko nenutaręs išsiskirstyti. Seime dalyvavo apie 2000 lietuvių atstovų ne tik iš pačios Lietuvos, bet ir iš įvairių lietuvių kolonijų Rusijoje, Lenkijoje ir Latvijoje. Tame seime, daugiausia Ern. Galvanausko iniciatyva, jį aktyviai remiant P. Višinskiui, jame dalyvaujančių ūkininkų buvo įsteigta politinė organizacija, kuri pavadinavo Lietuvos Valstiečių Sąjungą. Did. Vilniaus seimas gal ne tiek nustebino rusus ar Varsuvos lenkus, kiek jis tiesiog pritrėnkė pačios Lietuvos lenkus ir sulenkintus lietuvius, kurie kaip tik buvo vieni aršiausių atgimstančios lietuvių tautos priešių. Visi pamatė, kad čia jau ne koks mažas „litvomanų“ būrelis, bet kyla iš ilgų metų snaudulio visa lietuvių tauta. Tik tuomet niekas neujaudė, kad tiek mažas laiko beliko pačiam Višinskiui gyventi.

Trumpame straipsnyje neįmanoma paliesti visų kitų P. Višinskio veiklos sričių, jo mokymosi Šiaulių gimnazijoje ir Petrapilio universitete, jo darbų antropologijos ir tautosakos rinkimo srityse, jo didžiulios paramos lietuvių liaudies meno dirbiniais 1900 m. Parvyžuje tarptautinei parodai ir dar daugelio kitų dalykų.

Baigiant, tenka dar pažymėti, kad P. Višinskis buvo tikras lietuvišybės apštalas. Tarp daugelio įvairių sulenkintų ar apirusių lietuvių, kurie jo pastangomis grįžo į lietuviškąjį kelią, tenka ypač pabrėžti dvarininko Vlado Putvinskio su visa savo šeima grįžimą į lietuvių tautos eiles. Tuojuo dvaras Šilo Pavėžupis Šiaulių aps. tapo vienu iš lietuvišybės centrų, kai Putvinskio gimn. laikė ant sienos šalia Vytauto Didžiojo, Valančiaus ir Kudirkos, pabrėždami jį tiesiog dirkos.

STEPONAS KAIRYS

PROF. STEPONO KAIRIO ATMINIMUI

Prieš metus buvo paminėta profesorius Stepono Kairio dešimt metų mirties sukaktis. Gillesniam atminimui šio didžiojo tautos vyro atminties įamžinimui, visuomenės iniciatyva sudarytas Stepono Kairio paminklui statyti komitetas, kurio pirmininku yra dr. Jonas Valaitis, 5204 Ellington, Western Springs, Illinois, 60558 tel. (312) 246 — 2775. Užbrėžta visuomenės pastangomis pastatyti Lietuvių Tautininkų kapinėse Jam paminklą. Taip pat jau paskelbtas ir pasiūlytas projektuoti konkursas, kuriame informaciniais reikalais susinteresuotieji gali kreiptis į Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos centrą valdybos narį inž. Bronių Masioką, 6033 N. Sheridan Rd. 44 M, Chicago, Illinois, 60660, USA, Tel. (312) 271 — 4333.

Su šiuo „Mūsų Veiklos Akimirkų“ numeriu pradėsime pateikti, tartum mažąją prof. Stepono Kairio monografiją „Tarp Aušros ir Aušros“ Stepono Kairio atminimui rinkinį, redaguotą dr. Juozo Pajaujo ir parašytą daugelio autorių: Juozo Audėno, Henriko Blazo, Dr. Jurgio Gimbutos, dr. J. Pajaujo ir prof. Jono Puzino. Ypač tai buvo atspausdinti Varpininkų Filisterių D-jos leidžiamame „Varpo“ žurnale, nr. 6, 1965 metais, prof. Stepono Kairio mirties metinių progą.

Šis rinkinys susideda iš dalių: I. „Steponas Kairys pirmiose Lietuvos žadintojų ir kūrėjų eilėse“ — parašyta dr. Juozo Pajaujo. Turinys susideda iš įvadinio posmo, Lietuvių Tautininkų Pastangos atkurti Lietuvos valstybę, Demokratinės Lietuvos reikalių gynimas viduje ir užsieniuose.

II. „Steponas Kairys — universiteto profesorius“ — parašė dr. inž. Jurgis Gimbutas.

III. „Steponas Kairys rezistencinė veikla“ — parašė Juozas Audėnas.

IV. „Steponas Kairys VLIKo prezidentu 1955 — 57 metais“ — parašė žurn. Henrikas Blazas.

V. „Stepono Kairio senatvės ir vargo dienos Amerikoje“ — parašė prof. Jonas Puzinas. Šios dalies poskyriai yra šie: Išsiskyrė tremties keliai. Atsiminimų rašymas ligos gresmėje ir poveikyje. Varganės septynios dienos Smithtowne, Mirtis.

Tikimės, kad šios skiltys bus naudingos skaitytojams, prisimenant didįjį mūsų tautai pasiūventį, o jaunesnįjį kartą įsigys daugiau žinių apie mūsų tautos praėjusius kelius ir jos įžymius kovotojus.

KAS IR KUR?

Alena Devenienė iš Santa Monica, Calif., aktyviai dalyvavo Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavime, Chicagoje, ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seime, Brooklyne, N. Y. Taip pat ji dalyvavo įvairiuose kituose pasitarimuose ir susirinkimuose. Ta pačia proga lankėsi Bostone ir kitur.

Iš Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros į ALT centrą 1976 metams išrinkti: į valdybą — Teodora Kuzienė, dr. Kazys Šidlauskas, izdo globėju — A. Andriulionis, tarybos nariais — Alena Devenienė, Juzė Gulbiniė, Mykolas Vaidyla ir Grožvydas Lazauskas. Iš socialdemokratų į ALT valdybą išrinkti: Juozas Skorubskas ir dr. Jonas Valaitis, izdo globėju adv. S. Briedis, tarybos nariais — M. Gudelis, M. Pranevičius, A. Pužauskas, J. Valaitis.

VLIKo seime L. V. L. S-gos atstovais dalyvavo Alena Devenienė iš Santa Monica, Calif., Vytautas Mačys iš Worcester, Ma., ir Grožvydas Lazauskas iš Addison, Ill. VLIKo Tarybos posėdyje dalyvavo Alena Devenienė ir G. J. Lazauskas.

Kestutis Valiūnas — pirmininkas (valdybos darbu koordinavimas, atstovavimas užsienyje ir Pasaulinėje Baltų Santalkoje), dr. Bronius Nemickas — vicepirmininkas politiniams ir teisiniams reikalams, inž. Jurgis Valaitis — vicepirmininkas visuomeniniams reikalams, Br. Bieľukas — narys informacijos reikalams ir sekretorius, Algis Vedeckas — narys finansiniams reikalams, Antanas Sabalis — narys jaunimo reikalams, Juozas Audėnas — reikalų vedėjas.

Lapkričio 23 d. LVLS Chicago kuopos susirinkime dalyvavo Alena Devenienė, prof. Mečys Mackevičius kalbėjo Helsinkio konferencijos tema. Sekantiems metams išrinkta nauja kuopos valdyba: Viktoras Motušis, Stepas Pankauskas, Elena Rukienė ir Kazys Karazija.

Rareikšta padėka senajai valdybai, kuriai sėkmingai vadovavo ilgametis kuopos pirmininkas Vaclovas Dalinkevičius. Susirinkimui pristatyti nauji nariai: Vladas Karpuska ir Alfonsas Kizlaitis.

SKAITYK UŽ KĄ KAIARA
SKAITYK DEMOKRATINĮ
DIENRAŠTĮ „TAUTININKĄ“

The case of the disappearing paycheck and what to do about it.

Some people learn the hard way. Paychecks disappear fast.

Day-to-day living expenses eat up a lot. And maybe part goes in the savings account for this year's vacation or another immediate goal.

A good chunk of that money seems to disappear by itself.

So it's no wonder that when it comes to long-term goals, or when an emergency comes up, there simply aren't funds to meet the need.

Unless there was a nest egg building up all that time.

A good way to build that nest egg is with U.S. Savings Bonds. The easy way to buy them is to sign up for the Payroll Savings Plan where you work. An amount you specify will be set aside from your paycheck and used to buy Bonds.

And while you're going through grocery bills, car repairs, vacation weekends, kids' toys and nights out on the town, you'll know you're saving money too.

That's good to know.

Take stock in America.
Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

ITALŲ ŽURNALISTAS LIETUVOJE

Turino laikraščio „La Stampa“ bendradarbis Paolo Garimberti praėjusią vasarą buvęs rusų komunistų pajungtoje Lietuvoje, prieš parašė savo laikraštyje įspūdžius iš Vilniaus ir Trakų.

Praėjusiam apie Vilnių, jis rašė, kad vasaros metu sekma dieni miestai yra apytūstis ir atrodo „melancholiškai“. Tą sekma dieni po šviesiai pilkų debesų dangą krapojo smulkus žepas mėnesio lietutis, drėkinamas šėbėtinai švarias senamiesčio gatves ir vėlybojo gotikos ir baroko stiliaus bokštus. Lokiu metu Vilniuje teikia geriausią progą svetimšaliui pažinti tikrąjį charakterį, labiau šaures Europos, ne sovietų miestą.

„Maskva, iš kur čia atvažiuoju, yra už tūkstančio kilometrų į rytus, bet tikrumoje atrodo žymiai toliau“, rašo Garimberti. Tai padaro klimatas: Maskvoje tvankus karštis, kilentis iš pačios žemės, kaip Padu slėnyje, ir trumpas bemažko baltos naktys. Čia (Vilniuje) visiška kitas naktys yra tam, giles ir ilgos, nors dar tik vasaros pradžia.

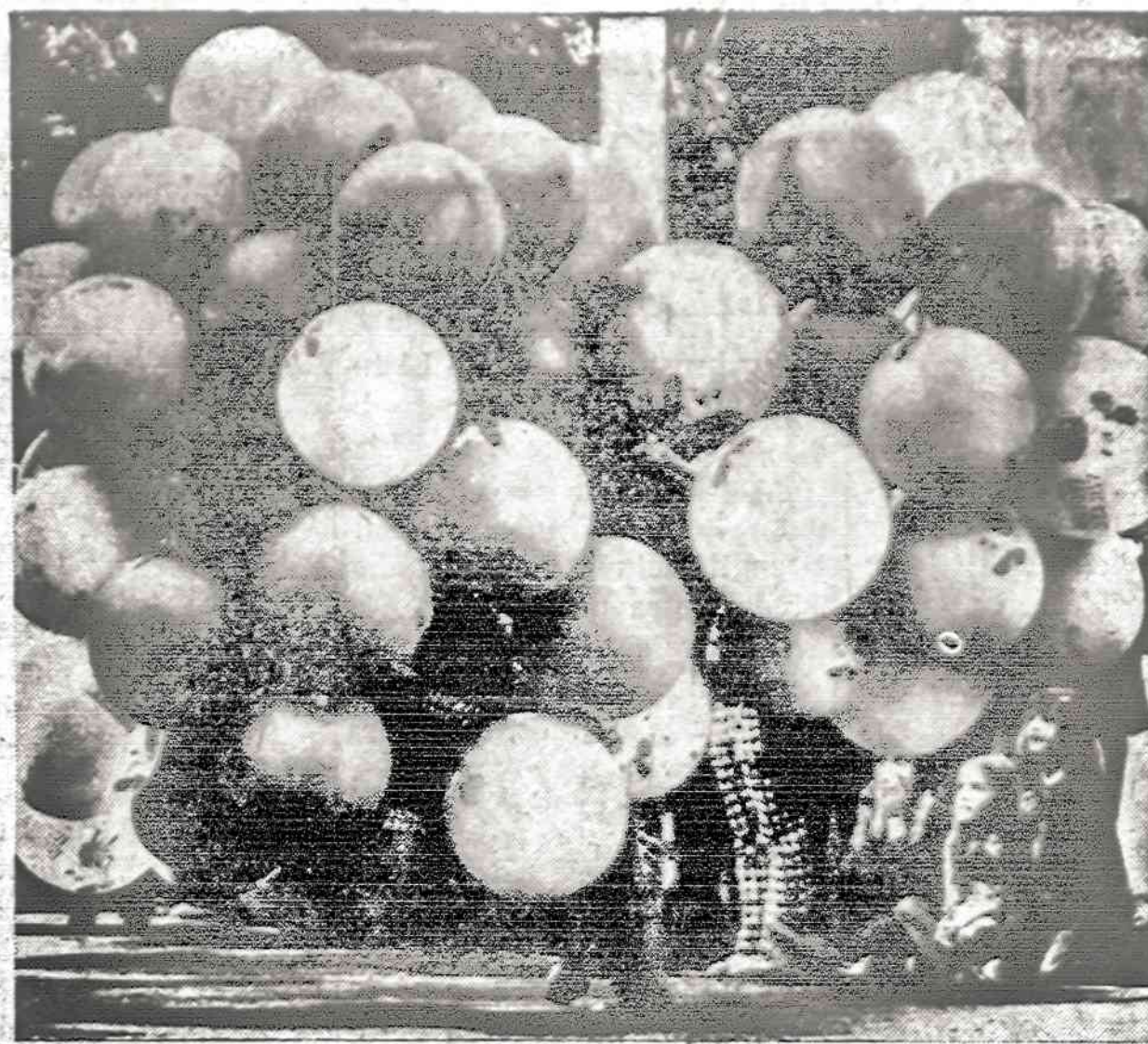
Be to tik klimato skirtumai ligina Vilniaus nuotolį nuo SSSR

sostinės. Vilniaus klimatas atsispaudoja savo gamtovaizdyje, kurs yra puikus panašiai kaip puikus nuosavos istorijos paminklai, kaip jo gyventojai, kalba, gyvenimo būdas ir religija, kuriai gyventojai nori būti ištikimi — išsiskiria iš „tarybinės“ monotoniškos pilkumos apibūdinimo... Lietuva atrodo svetimu organizmu, pritvirtintu išrokinimo klijais prie sovietų imperijos žemėlapiu. Tikrumoje ji (Lietuva) yra planeta, kuri sukasi visiškai kitoje civilizacijos santvarkoje, dvasine prasme žymiai artimesnėje negu Maskva.

Kova su rusifikacija

Pavaizdavęs pirmiausiai gautus įspūdžius „iš lauko pusės“ autorius toliau vaizduoja Maskvos pastangas rusifikuoti Lietuvą, lietuvių ryžtingą kovą su sovietų nacionalistiniais imperialistiniais kėsais.

Italų žurnalistas nustebo pirmą pirmiausiai rusų antplūdį į valdžios įstaigas Lietuvos respublikos administracijoje, į partijos kadrus ir nebaigiamą, skaidrų didelę rusų imigraciją. Tarp 1957-71 metų, — rašo Garimberti — jų skaičius padauėjo 16 nuosimčiai. Drauge su

Ar jūs matėte kada nors vaikščiojantįs balionus? Gali būti, jog ir mačius, neįtikina jaunųjų Talahassee žiūrovų Floridos parade. Antra vertus, jie gal būtų stebisi kas gi laiko žmogų nepakilus.

sovietizacija lygiomis varoma rusifikacija. Tokioms genocido pastangoms priešinosi ne tik visi Lietuvos gyventojai, bet ir kiek išgaudamas pats Antanas Juozavičius Sniečkus, Lietuvos kompartijos general. sekretorius nuo 1940 metų iki pat savo mirties 1974 metais. Kremlius stengėsi jį neutralizuoti įvairiais atžvilgiais. Pavyzdžiui:

„Antrasis Lietuvos komunistų partijos sekretorius, kuriuo einant išbandytą SSSR metodu buvo rusas Valerij Čakov, dažnai savo viešose kalbose kritikavo Sniečką. Nėgana to, 1973 metų rudenį Sovietų Rusijos kompartijos Centro Komitetas atsiuntė į Lietuvą patį Suslovą, kurs viešai išsiskaidavo savo draugo iš lietuvių kompartijos visus nusidėjimus — tariama jo nacionalizmą ir ekonominį pasileidimą, apie ką galima pasisiskaityti tų laikų „Sovietiska Litva“ puslapiuose.

Yokiškai, angliškai tik ne rusiškai

Kaip sekasi lietuviams gintis nuo rusifikacijos? Nors rusų kalba nuo pirmo pradžios mokyklos skyriaus vaikams dėstoma privalomai ir, kaip matyti iš paskutiniojo gyven tojų surašymo — rusų kalba naudojasi 36,7 nuosimčiai Lietuvos gyventojų, tačiau kaip pats Garimberti patyrė, Vilniaus restoranuose su personalu susikalbėti vokiškai ar angliškai, tik ne rusiškai. Autorius dar patyrė, kad Vilniaus universitete daugiausiai studentų stengiasi patekti į lietuvių kalbos ir literatūros fakultetą, nors jį baigę turi daug didelių apsunčinimų gauti atitinkamą darbą.

Sunku lietuviams ginti savo kalbą ir kultūrą nuo rusiško antplūdžio meno ir literatūros srityse. Per naujos Operos inauguraciją Vilniuje praėjus metų lapkričio 7 dieną valdžia leido statyti tik vieną lietuvišką operą „Ave Vita“, antram ir trečiam vakarui buvo įsakyta statyti Borodino „Kniaz Igor“ operą ir Čaikovskio „Gulbių Ežero“ baletas. Tokia pat padėtis privaloma knygų leidyklose: su kiekviena lietuvių kalboje leidžiama knyga dvi knygos leidžiamos rusų kalba. Vilniuje ištisomis savaitėmis matysis kino

PAŠTININKAI NEMANO KAPITULIUOTI

Lietuvių Paštininkų Sąjunga tremitje įsisteigė 1948 metais, Vokietijoje, kuri bene pirmoji išieivijoje subūrė savo profesijos narius į sąjungą. Tuo laiku savo skaiciumi buvo viena iš skaitingusių grupių, nes paštininkų iš Lietuvos pasitraukė apie 400 neįskaitant šeimos narius, tai buvo paštininkų protestas prieš naują bolševikinę krašto okupaciją. Deja, šandien jau vienas trečdalis yra iškeliavę Amžinybėn, kiti gi gyvenimo naštos palenkė nebepajėgia aktyviau prisidėti prie s-gos veikimo, kuris bazuojasi bendrų lietuvių darbų.

Nežinint jai, L. P. s-ga savo apimtyje dar yra gana veikli, kas parodo metiniai susirinkimai. Šiais metais susirinkimas įvyko gruodžio 21 d., kuris buvo gausus ir savaip reikšmingas. Pirmininkavo J. Tijūnas, kuris atidaręs susirinkimą pasveikino dalyvius ir pagal pateiktą dienotvarkę, kuri be patiesų bupriimta, pravedė susirinkimą.

Tylos minute pagerbti mirusieji paštininkai ir jų šeimos nariai. Raštu sveikino: buvęs Pašto V-bos direktorius inž. V. Birutis, Vilniaus c. pašto v-kas J. Gečiauskas, referentas J. Bereiša ir kiti. Žodžiu sveikino geležinkeliečių vardu And. Laukaitis pamindamas gražių paštininkų veikumą, kuris dalinai reprezentuoja ir Susisiekimo Ministeriją. Palaikė mintį, kuri anksčiau buvo iškelta, kad S. M-jos būvę visų žinybų pareigūnai sudarytų vieną sąjungą, kuri bendromis jėgomis išleistų S. M-jos metraštį arba pristintų savo rašinius prie numatyto išleisti „Paštininkų atminimų“ II-ro tomo. And. Laukaitis pažadėjo imtis iniciatyvos

teatruose filmus tik rusų kalba, tik trumpais parašais lietuvių kalba. Tik architektūroje, kaip toliau rašo Garimberti, senųjų vertybių gynyba duoda geresnių rezultatų. Ne tik po karo atstatyti visi paminklai, kurie iškalbingai liudija Vilniaus ir Lietuvos skirtingumą nuo Maskvos Rusijos, bet ir naujų pastatų statyboje vilniečiai kiek įmanydami saugosi nuo sovietinės „sorealistinės“ architektūros privalomo monumentalizmo. Pavyzdys yra naujosios Operos rūmai — statyti iš medžio ir metalo su marmuro papuošimais. Tuos rūmus projektavo ir statė per devynerius metus geriausi Vilniaus architektai. Kaštavo šeši milijonai dolerių žymia medžiagos dalį gabenant iš Vakarų. Taip pat atmeti visoje SSSR „madoje“ milžiniškų stereotipų salų-restoranų modeliai; vietoje jų statomi priekarinis laikus primenantieji maži, jaukus restoranėliai, kavinės ir barai gatvių sankryžose, dažniausiai senovinių paminklų pastatų stiliuje.

(b. d.) J. P.

šį klausimą iškelti ir aptarti geležinkeliečių tarpe.

Toliau v-bos pirmininkas J. Tijūnas padarė veiklos pranešimą ir pasidžiaugė darnių susiklausymu ir prisidėjimu prie bendrų darbų. Ypatinai dėkojo p. Repšiams už įdėdamą darbą ir pasiaukavimą s-gos reikams. Revizijos pranešimą padarė J. Indriūnas. Po trumpų diskusijų pranešimai buvo vienas balsais užgirti ir priimti. Sekantiems metams valdyba ir revizijos komisija palikta senoji, kuriai irgi buvo pareikšta visų susirinkusių padėka.

Susirinkimas aptarė II-ro tomo išleidimo klausimą ir nutarė — jei yra galimybė ir sąlygos leidžia — išleisti, nes atidėjimas nieko gero nežada. Lietuviškiems reikams aukų paskirstymas, susirinkimui pareiškus tam tikrus pagedavimus, pavesta valdybos nuožūrai.

Nesant ypatingų sumanymų bei klausimų, susirinkimas buvo baigtas išreiškus pirmininkaujantiui padėką už taip sklandų visų iškeltų reikalų sprendimą. Po to sekė prieškalėdinio pobūvio — kūčių vaisės.

Prieš valgytį maldą sukalbėjo

kun. J. Juozavičius, kurį paštininkai skaito s-gos dvasios vadu. Paminėtina, kad mirusiųjų atminimui ir pagerbimui yra numatytos pamaldos, kurias pažadėjo praversti kun. J. Juozavičius atnašaujant šv. mišias. Tai gražus ir girtinas darbas, kurį jau galima skaityti tradiciniu.

Prie gražių ir rūpestingai padengty stalų, su gardžiais pagamintais valgiais, kuriuos paruošė p. Repšienė tartininkaujanti p. Liubinskienė ir kitoms, labai nuotaikingai buvo praleistas laikas besidalinant įvairiais aktualiais gyvenimo klausimais.

J. T-nas

Alkoholis — lėta mirtis

Jauno alkoholio paklaustas, kas mažiau pavojinga sveikatai — alkoholis ar marijuana, Dr. T. R. Van Delen atsakė, kad al-

koholio piktnaudojimas ir jo pasėkmės sudaro didžiausią problemą JAV gyventojų sveikatai. Spėjama, kad JAV-bėse yra apie 10 milijonų alkoholikų, kurie alkoholizmui išleidžia bilijonus dolerių kiekvienais metais, čia neįskaitant nuostolių ir kančių, kiek turi pakelti alkoholikų šeimos.

Panašiai kaip heroino vartotojai, alkoholikai žingsnis po žingsnio save naikina. Alkoholis vartotoją lėtai, bet neatlaidžiai veda į smegenų, širdies, kepenų ir kasos nebeįsivaikšiojamą sužalojimą. Vienintelis geriausias vaistas išsigelbėti nuo alkoholio yra nepradėti gerti, o kurie pradėjo — nebegerti. Kuriems jau trūksta valios mesti gėrus, daktaras pataria kreiptis į AA (Alcoholics Anonymous).

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/4%
a year
Paid and Compounded Quarterly
OUR SAVINGS CERTIFICATES
EARN UP TO 7 1/2%

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMACK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-3 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

Prof. Vaełovo Biržiškos SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiūsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

Nuo 1914 metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalus visose mieste apylinkėse. Dėkioje jums už namų paskolų pildymą. Mes nesėdime tik namų laukdami ir kviečiame.

Skaitmeniniai ir kiti paslaugos

8701 So. HALSTED AVE., CHICAGO, ILLINOIS 60655 Tel. 578-8400

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
608 ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60622 PHONE: 254-4078

5 1/4%

Passbook Savings All cash payments deposited daily — paid quarterly.

7 1/2%

4 Years Savings Certificate (Minimum \$5,000).

JAV IŠEJO IR SPAUDOS

Justo Liūdžiaus Raštai

„Sovietiniai“ 246 puslapiai, kaina \$3.00.

„Priešpriešas“ LIUDZIUVIENES

„ATSEIMINIMAI APIE JUOZA LIUDZIU“

83 puslapiai. Kaina \$1.00.

Abi knygos galima gauti „Naujienose“ arba pasiuntus pinigų tokiu adresu:

„NAUJIENOS“ 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

„A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Cikagietės įspūdžiai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

„A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista. 150 psl. Kaina \$2.50.

„Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos „Metai“ poeto Nade Bastenio vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

„Dr. Juozas B. Kondius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto brodai: pildantys to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius i Naujienas arba atsiuntus čekį ar pinigų perlaide.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Neseniai išėjusi laukta

Juozas Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ SOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntumui paštų reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

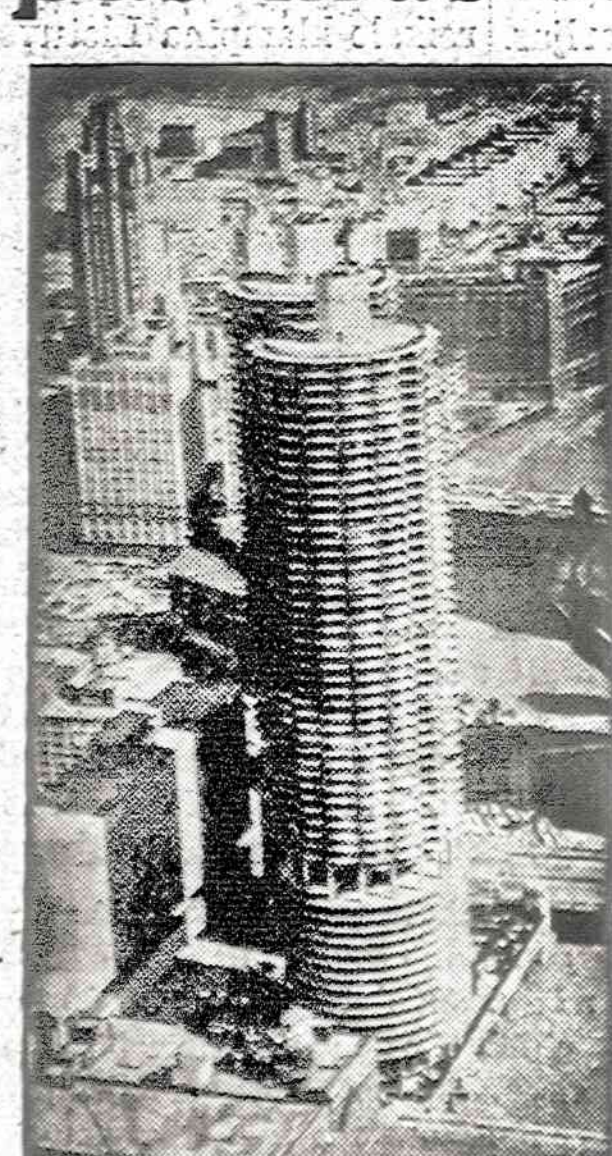
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydus 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaid.

Knyga galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money order tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

TEL. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone MA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year. \$16.00 per six months. \$8.50 per three months.	
In other USA localities \$26.00 per year. \$14.00 per six months. \$7.50 per three months.	
Canada \$30.00 per year. \$16.00 per six months. \$8.50 per three months.	
Other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitoose JAV vietose:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00
Užsieniuose:	
Metams	\$31.00
pusei metų	\$16.00
viename mėnesiui	\$4.00
Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro šeštadieniais — iki 12 val.	

Kaip Barzdukas klampina jaunimą

Mokytojas Stasys Barzdukas, frontininkų Bendruomenės dvasios vadas ir vyriausias josios organizatorius, bandė primesti Amerikos lietuviams naują organizaciją, apimančią visus lietuvius, apgaubiančią visas politines grupes, draugijas, fraternalius susivienijimus ir niekur neorganizuotus lietuvius. Organizacija būtų buvusi didelė, o pats Barzdukas būtų sėdėjęs tos organizacijos aukščiausioje kėdėje ir įsakinėjęs Amerikos lietuviams ką jie turi daryti ir apie ką jie net ir pagalvoti neturėtų.

Jis būtų pasiekęs savo tikslo, jeigu jis būtų prisilaukęs nepriklausomos Lietuvos mokytojų pagrindinio dėsnio, bet mokytojas savo mokytojų neklausė. Nepriklausomos Lietuvos mokytojai kalte keldavo visiems būsimiems mokytojams, kad mokytojo pirmoji pareiga — įtikinti mokinius, kad sakai tiesą, kad nurodai teisingą kelią ir kad pasirinkai tiksliausią ir geriausią būdą tikslui siekti. Pradžioje Barzdukas bandė įtikinti Amerikos lietuvius, kad jo vadovaujama Bendruomenė yra pati geriausia, o jo organizuojamos Bendruomenės tikslai yra patys aukščiausieji.

Jeigu Amerikos lietuviai būtų negalvoję, tai Barzduko metodus būtų priėmę. Bet visa nelaimė, kad jie patys galvoja ir pradėjo Barzduko naudojamais metodais abejoti, pradėjo jį patį klausinėti. Gero mokytojo pareiga buvo sakyti teisybę ir įtikinti, kad jo metodai yra patys teisingiausi ir geriausi. Bet Barzdukas, netekęs kantrybės, nukrypo nuo gero mokytojo kelio. Vietoj mokyti jis pradėjo politikuoti. Politikuoti labai jau nemokytojiškai. Nešvaraus darbo jis ėmėsi ne pats, bet įvėlė kitus.

Prieš kelis metus Tabor farmoje jis sukvietė Amerikos lietuvių spaudos ir radijo valandėlių atstovus, kad išdėstytų jiems pačias pagrindines jų daromas klaidas. Jis, matyt, nufautė, kad jo pozicija slidi, todėl darbo ėmėsi ne pats, bet įpareigojo jauną ponį pažarstyti žarijas. Apie lietuvių ideologiją, politinius įsitikinimus ir veikiančias grupes jauna ponis neturėjo jokios nuovokos, bet jį, Barzduko prikalbėta, kirtu visoms politinėms partijoms, veikiančiom organizacijom ir kiekvienam Lietuvio laisve besidominčiam vyrui ar moteriškai.

PREL. KRUPAVIČIAUS MINEJIMAS IR BENDRADARBIAUTOJAI

(Tęsinys)

DR. V. BIELIAUSKAS PIRSO BENDRADARBIAVIMĄ SU KRAŠTU

Dr. V. Bieliauskas, Otavos universiteto profesorius, savo paskaitoje, skirtoje pagerbti prel. M. Krupavičių, siūlė ir pirmo išsivijai bendradarbiavimą su kraštu, okupuota Lietuva.

Siūlė kvieisti meno ansamblius, siūsti savus į anapus, į Lietuvą, atseiti siūsti išsivijos jaunimą į komunistų glėbį... Siūlė rengti Lietuvos menininkams parodas, o savuosius siūlė vykdyti į Lietuvą su savo turimu kūrėjų ryšiu meno kračiu.

Pašiepė visus tuos, kurie yra

Sukviestiems spaudos atstovams ji išdėstė Barzduko suformuluotą frontininkų pažiūrą ir kitas lietuvių politines grupes. Tą pažiūrą apginti buvo daug sunkiau. Į tezių gynybos darbą nejučiomis ir nenoromis įsitraukė ir pats Barzdukas. Visuomenės mokslų mokytojas iš jo silpnas, paskelbtų tezių jis neapgynė. Pirmą kartą Barzdukas sukvietė lietuviams parodė pačias silpniausias savo galvavimo ir darbo metodus vietas. Tabor farmos suvažiavusiems buvo gaila tiek daug "dirbusio" ir tiek daug "norėjusio" Barzduko. Tai buvo paskutinė jo kviesta spaudos atstovų konferencija. Barzduko sukurta ir vadovauta Bendruomenė daugiau tokių konferencijų nešaukė. Tam darbui testai Barzdukas įpareigojo kitus žmones.

Amerikos lietuvių spaudos konferencijos Barzdukui jau nereikalingos, bet jis nepaleido jaunos ponios, kuri su pelais maišė visas Lietuvos politines partijas. Dabar jis tą pačią ponį panaudojo lietuvių politinių grupių sudarytai Amerikos lietuvių telktinei organizacijai ardyti. Barzdukas privertė tą ponį paruošti pranešimą Amerikos lietuvių Tarybos konferencijai. Kaip ji drąsiai skaitė politines grupes niekinantį referatą Tabor Farmoje, taip ji drąsiai tvirtino tas pačias pagrindines barzdukines "filosofijas" mintis suvažiavusiems ALTo atstovams. Kiekvienam buvo aišku, kad ji dėsto tas pačias barzdukines mintis, papuoštas kitais kaklaraiščiais, bet siekiančias to paties tikslo — pakenkti Amerikos lietuvių vadamam darbui. "Clevelando lietuvių" pagrindinės mintys buvo paskelbtos ALTo konferencijoje, o vėliau atspausdintos Naujienose.

Nemokytojiškus Barzduko metodus naudodama ponia skelbė, jog tai yra Clevelando lietuvių daugumos nuomonė, tuo tarpu K. Karalis, Clevelando lietuvių visuomeninio gyvenimo dalyvis kitaip galvoja. Naujienoms atsiųstame rašte K. Karalis, be kitų dalykų, šitaip rašo:

"Pasirodo, kad pranešimas buvo paruoštas tam tikrų tikslų siekiant ir todėl neatitinka organizacijų atstovų daugumos pasisakymams ir išvadoms. Tai yra sufalsifikavimas visuomenės nuomonės. Pareikštos mintys nėra visuomenės nuomonės, kaip pareiškime sakoma, bet atskirų asmenų sugalvotos nuomonės, kad pakenktų ALTo veiklai". (Naujienos, 1975 m. gruodžio 27 d., 4 psl.).

Politikon įklampęs mokytojas Barzdukas visai be reikalo klampina Lietuvos reikalais besisidelfojančią jauną ponį. Šitokiais metodais Barzdukas Amerikos lietuvių daugumos neitkins, o jaunimą tikrai atstums. Kaip ta ponia, Barzduko suklaidinta, galės vykdyti ir sekančią ALTo konferenciją? Mokytojas pats turi būti teisingas, o jaunimo klaidinti jis neturi jokios teisės.

tada jie būtų galėję pasipriešinti ir sovietų karo jėgoms. Bet lenkams nepasisekė. Jie sukilo, bet vokiečiams nepadarė didelių nuostolių, o rusams visai nepajėgė pakenkti.

Iš Varšuvos sukilimo daugiausia pasinaudojo rusai. Kol vokiečiai grovė Lenkijos sostinę ir žudė pačius stipriausius Lenkijos vyrus ir moteris, tai lenkas Rokosovskis, Sovietų Sąjungos maršalas, sutraukęs kelias divizijas prie pačios Varšuvos, leido kareiviams prie Vislos atsikvėpti, kol vokiečiai smogikai naikino sukilėlius.

Lenkai man pasakojo, kad vien tik tai Varšuvoje to sukilimo savaitėmis žuvo 16,000 lenkų armijos kareivių. Tuo pačiu metu 6,000 buvo sunkiai sužeisti. Sukilimo pabaigoje vokiečiai paėmė nelaisvėn 9,000 lenkų, apie pusę tiek vėl išsislapstė ir nuėjo į pogrindį. Vėliau Varšuvos sukilėlius gaudė sovietų karo policija. Kurių nesumušė vokiečiai, tai išgandė rusai.

Reikia pripažinti, kad to sukilimo metu lenkai taip pat gerai užkūrė vokiečiams. Vokiečiai skelbė, kad Varšuvoje lenkai užmušė 2,000 geriausių vokiečių karių Goeringo smogikų, o 9,000 smarkiai sužeidė.

Labiausiai nukentėjo Varšuvos civiliai gyventojai, nedalyvavusieji sukilime, bet karo metu gyvenusieji lenkų sostinėje. Apskaiciuojama, kad vokiečių lėktuvai, artilerija ir gaisrai atnešė mirtį 200,000 Varšuvos lenkų.

Varšuvos sukilimui vadovavo lenkų armijos generolas Tadeušas Komorovskis, bet sukilimo metu jis buvo žinomas gen. Bor vardu. Jis kelis kartus prašė kitoje Vislos pusėje stovėjusių lenkų maršalą Rokosovskį, kad jis ateitų Varšuvos sukilėliams į pagalbą, bet Rokosovskis pirmo nepajudino. Jis net atvykusių sukilėlių delegacijų nepriimdavo. Vieną kažkokį savo seną

A. PILKALNIS

iš savo artimųjų, iš Lietuvos yra gavę tautodailės dirbinių ar meno kūrinių ir pasislėpę jais grožisi, siūlė šias turimas meno vertybes viešai išstatyti jas visiems parodyti. Gėdino, kad išsivijai gresia tautinės kultūros išblėsimas pavojus, esą gali tapti tik etnine kultūra.

Tiesa, profesorius paminėjo, kad ir Lietuvoje gresia komunistinės politikos pavojus tautinei kūrybai, bet nežiūrint šios jam ir visiems žinomos tiesos, jis išsivijai vistiek siūlė kūrybinio pasipildymo siekti Lietuvos jėgų...

Zmogus darė stulysmą, teikė sugestijas, tarė, jis būtų tik dabar nuo mėnulio nukritęs: it visai nepažintų okupanto tikslų ir kėslų prieš paverstą lauta ir išsivijai. Sunku, tikrai sunku patikėti, kad ponas profesorius, neseniai lankęs Lietuvą, akistata viską matęs, išjautes ir būtų nesupratęs, visai išsivijai patirtos, žinomos tiesos, kad okupuotoje Lietuvoje net ne plaukas nuo žmonių galvos negali nukristi be okupanto žinios ir sutikimo...

Nežinotų okupanto vedamos politikos, negirdėtų jo nuolat spaudoje deklaruojant, kad jie politikos neskiria nuo kultūros; kad jų supratimu, ir griežta reikalavimu politika — kultūra privalo viena kita papildyti, viena kita išsakyti. Taip ir yra. Šiuo pagrindu ir kūrėjai, rašytojai, menininkai privalo kurti, dirbti, tik pagal komunistų partijos nurodymą liniją, priešingu atveju jie negauna nei popierio, nei dažų, nei mažo, mažutėlio teptuko...

Pagaliau, jei ponas profesorius taip jau lengvai persi siūsti jaunimo ansamblius į Lietuvą, klausimas ar jis gali užtikrinti, kad tas ansamblis galės vežtis, scenoje pasistatyti tautinę vėliavą, ar jis galės dainuoti patriotines dainas, sugiedoti Lietuvos himną? Jei ne, tai, kam dar savanoriškai važiuoti vienos krypties gatve į tautinę prarają, žemyn galva?...

Dr. B. Bieliauskas drąsiai siūlė ir jaunimą siūsti į Vilnių pasitobulinti lituanistikos. Tarsi jis visai nežinotų, kad Vilniaus kursai yra tik priedanginis pavadinimas, o faktiniai yra tik politikų parengimo mokykla, pakista po nekaltu, lituanistikos kursų vardu. Šią tiesą žino ne tik išrinktieji, palaimintieji, bet ir visa plati išsivija. Tad neabejotina, kad šią tiesą žino ir Dr. V. Bieliauskas.

Tik klausimas, kodėl jis, žinodamas tiesą, siekia kitus klaidinti? Neabejotina, jog ponui profesorius yra nepasitęsęs, kad jį garsiaja Vilniaus mokykla yra priimami tik okupantui patikimų tėvų ir patikimi vaikai.

Kad ir šio mokyklą atranką daro patikimi okupanto agentai ir kad tik atrinktusiems okupantais apmoka kelionės ir išlaikymo išlaidas. O kodėl okupantas daro atranką ir už ką jis subsidijuoja atrinktuosius studentus, ir kokią jiems misiją skiria išsivijoje, tai jau tikrai netenka aiškinti nei studentui, nei profesoriui...

Ušklandoje tiek tegalima pasakyti: nuostabu ir drauge graužu, net baisu pagalvoti, kad šitoks garbingas asmuo, kaip kad yra a. a. prel. M. Krupavičius, tapo savo paties ideologijos žmonių taip išjuoktas, — jo asmuo tapo panaudotas tautžudiškai išsivijos politikai vesti prieš kurią jis, gyvas būdamas, kovojo visa savo išmintimi, visomis savo buities, prigimties galiomis. Liūdna ir tikrai liūdna! Reikia manyti, kad ateities istorikas sunkiai suras pateisinimą šioms tautiniams pasimeteliams.

(Bus daugiau)

Kaip apeiti širdį

Tribune mokslų redaktorius Ronald Kotulak straipsnyje "Ar

apsimoka apeiti (bypasa) širdį" rašo, kad per praėjusius 5 metus koronarinių operacijų skaičius JAV-bėse padaugėjo daugiau kaip 2,000 nuošimčiai ir patys chirurgai pradeda abejoti ar "apsimoka". Kiekvienais metais tokių operacijų padaroma tarp 40,000 ir 50,000, ir joms kasmet išleidžiama apie 750 milijonų dolerių, bet nėra įrodymo, kad tokios operacijos paligintų amžių rimtai širdies liga sergančioms arba kad sumažintų riziką gauti širdies priepuolį.

Operacija vadinama Heart Bypass reikiama, kad kuriai širdies arterijai priskrėtus ar užsikimšus kraujui krešuliais, ta arterijos dalis apeinama, ją pakeičiant, bet kraujui laisvai praeiti prioperuojamas dirbtinis laidas.

Iš 147 pacientų, kuriems buvo padaryta "apeinama" operacija, po trijų metų tebegyveno 98 nuošimčiai, o iš tokio pat skaičiaus, panašiomis širdies ligomis sirgusių, bet operacijų neturėjusių per tą patį laiką tebegyveno 68 nuošimčiai.

Sovietų maršalas Konstantinas Rokosovskis, apie kurį Dan Kuraitis, būdamas praeitą vasarą Lenkijoje, surinko tiek daug idomių žinių. Maršalas Rokosovskis Lenkijoje buvo panašus lenkas, kaip "generolas" Zamiatis Lietuvoje. Rokosovskis tris metus praeitą sovietų prievartos darbo stovykloje. Ten jis būtų ir galą gavęs, jeigu maršalas Zukovas, norėdamas įsimti Stalingrado mūšį, būtų nepaprastai išleisti iš gulago Rokosovskio ir leisti jam vadovauti viename karo sektoriuje. Vokiečiai prie Stalingrado buvo sumušti pagal gen. Rokosovskio paruoštą kovos planą.

Pavasaris eina Karpatų kalnais

Rašo DAN KURAITIS

10

VARŠUVOS SUKILIMAS

Kelis kartus esu buvęs Varšuvoje. Ten buvau prieš Antrąjį Pasaulinį Karą, man teko kelis kartus joje būti ir po karo. Karo metu Varšuva buvo išgriauta. Sudarė įspūdis labai nukentėjusio miesto. Karo metu nukentėjo ir kiti miestai, bet lenkų sostinė labiausiai pakenkė 1944 metais pačių lenkų suruoštas sukilimas.

Kiekvieną kartą Varšuvos lenkai man pripasakojo įvairiausių dalykų apie minėtą sukilimą, bet neseniai apie tas kalbas pasakoti, nes tada man atrodė, kad lenkai gali visus reikalus išpūsti, padaryti juos didesnius, negu iš tikrųjų buvo.

Niekam ne paslaptis, kad Lenkijos likimas buvo nuspręstas jau 1939 metais, kai Molotovas su Ribbentropu pasirašė susitarimą Lenkijai padalyti. Del Lenkijos prasidėjo Antrasis Pasaulinis Karas ir žuvo daug žmonių. Bet reikia pripažinti, kad Hitleris su Stalinu ir Varšuvą išgrovė. Šie du karo kėlejai tarp savęs vedė kovą, bet Varšuvai išgriauti karo pabaigoje jiedu laikėsi 1939 metais pasirašyto susitarimo. Jiedu sustabė visus karo veiksmus, kad Varšuva būtų išgriauta.

LENKŲ VALDŽIA NUTARĖ SUKILTI

Dabar aiškėja, kad paruošti sukilimą Varšuvoje ruošė visa Lenkija. Lenkai žinojo, kad rusai su vokiečiais yra didžiausi lenkų tautos priešai, todėl lenkų valdžia užsienyje jau 1943 metais buvo nutarusi sukilti prieš vokiečius. Jeigu sukilimas būtų pasisekęs, tai

pajūstama, jaunatvės draugą, savo štabe priėmė, prašymą išklaušė, dūmą paleido ir, nieko neprizadėjęs, atsisveikino ir leido vėl grįžti į Varšuvą.

Gen. Bor vadovavo visam sukilimui, bet pats drąsiausias Varšuvos sukilėlis buvo pulk. Ziemskis. Lenkai man įvairiausių istorijų pripasakojo apie šį sukilėlį. Jis mokesio iš vokiečių atimti ne tik ginklus, bet ir amuniciją. Pradžioje šiame lenkų pulkininkui buvo pavesta ginti vokiečių labiausiai bijomą Zaliborz prieinestį, o vėliau jis vadovavo visiems Varšuvos frontams.

Sikorskis nutarė ir įsakė lenkų armijai sukilti, bet sukilimo dieną leido pasirinkti patiems krašte kovai vadovavusiems lenkams.

Londonė būvusi lenkų valdžia ir karo vadovybė buvo įsakiusi sukilti, kai sovietų karo jėgos turėjo priartėti prie Vilniaus ir Lvovo. Vėliau liepė sukilti, kai rusai artėjo prie Baltvėžio girių, bet pačioje Lenkijoje buvusieji kariai sukilti neskubėjo. Jie žinojo, kad tas sukilimas patiems lenkams didelės naudos neatneš.

Kiekvienas lenkas žinojo, kad sovietų maršalas Zukovas vadovavo šešioms milijonams karių. Vokiečiai buvo gerai apmokėti, bet tokios didelės armijos vokiečiai neturėjo. Amerikiečiai ne tik apginklavo, bet maitino ir rengė milžinišką sovietų karo jėgą.

Prieš 6 milijonus sovietų karių lenkams būtų sunku pasipriešinti, bet kai rusai priartėjo prie Varšuvos, tai sukilti reikėjo, jeigu jie dar norėjo nepriklausomai tvarkytis.

KOVOJO 63 DIENAS

Gen. Bor — Komorovskis įsakė Varšuvos lenkams sukilti 1944 m. rugpjūčio 1 d., 5 valandą vakaro. Pra-

džioje gen. Bor dar buvo linkęs atidėlinėti, bet kai pasiklausė prie Varšuvos priartėjusių sovietų armijų patarimų varšuviečiams sukilti ir padėti naikinti vokiečius, tai jis pritarė savo štabo viršininkui ir įsakė sukilti. Įsakymai sukilti turėjo išeiti žymiai ankščiau, kad sukilėliai galėtų pasiruošti ir būti suklampami vietose.

Lenkai kovojo prieš vokiečius 63 dienas. Kai įsitikino, kad vokiečių neįveiks ir kad rusai jiems kovoje prieš vokiečius nepadės, tai nutarė baigti sukilimą ir pasiduoti. Bet Varšuvos sukilėliai pasidavė vokiečiams, o ne rusams. Gen. Bor labai gerai žinojo, kokio likimo sulaukė ir sovietų rankas patekusių lenkų kariai. Jis nenorėjo būti rusų nuvestas į Katyną ar kuria kitą vietą ir ten nužudytas. Jis pasidavė vokiečiams, kurie Varšuvos sukilėlių vis dėlto nežudė. Pats gen. Bor buvo nuvežtas kartu su štabo nariais į Austrijos belaisvių stovyklą, o karo pabaigoje išlaisvintas.

Man buvo pasiūlyta aplankyti Varšuvą jau atsirusius keis muzejus, bet ši karta aš nutariau apvažiuoti visas svarbesnes 1944 metų sukilimo vietas, kad galėčiau susidaryti bendrą lenkų vestos kovos vaizdą.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĖ

TELEF. PR 8-3223

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligitonių pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: "Hemlock" 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.
antradienį, penktadienį nuo 1-5 val.
ir šeštadienį, 9-12 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius.
1938 S. Manheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

REZ.: GI 8-0873
DR. W. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4403 ir 489-4441
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9861

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPECIALISTAS
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais
nuo 9 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.

Trečiadieniais, uždaryta.
DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penkt., 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HE 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Prima ligitonių pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonais GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai: Protezai, Med., Ban-
džiai. Speciali pagalba trojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 8-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 WEST 63rd St., Chicago III, 60629
Telefonai: Prospect 6-5084

HELP STRENGTHEN
AMERICA'S PEACE POWER
BUY U.S. SAVINGS BONDS

Besikeičią Apylinkės Pirmininkai

Kapados Lietuvių Bendruomenės Toronto Apylinkės ap-
tarti bėgamiems reikalams,
gruodžio 9 sušaukė tarybos po-
sėdį. Bet į posėdį tesusirinko
mažas atstovų skaičius, ypač
kad buvo numatyta galutinai
nutarti sekančių metų Vasario
16 minėjimo vietą.

Prie progos įpuolus į buvusį,
tik pereitą pavasarį atsistatę
dinusį valdybos pirmininką
Mečį Abromaitį, buvo įdomu,
tuo reikalu, sužinoti jo nuo-
monę. Atsistatydinęs Apylin-
kės pirm. buvo paklaustas dėl
galimų priežasčių, tokiame lie-
tuvių organizacijų vadovų
nepareigumui.

Kodėl dalyvaujant atstovų
mažumai buvo nutarta Vasario
16 minėjimą vėl rengti Anapi-
lio salėje, bet ne Lietuvių Na-
muose? Ten, toje tolimoje,
užmiestyje ir torontiečiams

GRADINSKAS
GARANTUOTI
RADIAI
NUO \$8.50
2512 W. 47 ST. • FR 6-1998
Atid. 9-6; pirm. ir ketv. 12-8.
Sėkm. ir treč. uždaryta.

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio. valandom
grausiosios gėlės ir vainikai anka-
piu papuošimui ir sezoninės
kapamės gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GELES VISOMS PROGOMS
Beverly Hills
GELINYCIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. S. ERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
623 West 34 Place
Tel.: FR 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirm-
adienio iki penktadienio 12:30-
1:00 v. popiet. — Šeštadienį ir
sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Telefonai: HE 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

vargiai tepasiekiamoje vieto-
je? Kodėl bendra apimtim,
praeitą vasarą Toronte vykęs
tarptautinis Karavanas turėjo
pelną. O lietuviškas Vilniaus
paviljonas atnešė nuostolį? Kur
glūdi toji esmė dėl nuolatinio,
tiesiog chroniško Toronto Apy-
linkės pirmininkų keitimosi?

Po visos eilės beveik pamečiui
pasikeitusių pirmininkų (Sen-
kus, Švėgždaitė, Karpis, Pute-
ris, Abromaitis). Kodėl ir jis,
gan gražiai įsibėgėjęs į Apy-
linkės veiklos darbuotę, turė-
jęs taip greit atsistatydinti?

Mečys Abromaitis, buvęs il-
gametis Kredito Kooperatyvo
Paramos, Kredito komisijos na-
rys, šeštadienines mokyklų
mokytojas, veiklus šaulių te-
atro "Aitvaras" dramos dalyvis,
sutiko paaiškinti.

Dėl Vasario 16 minėjimų sa-
lės parinkimo ir dėl Karavano,
Abromaitis neturįs daug ką
pasakyti. Pirmasis atvejys jo
jų nebūliecia, o antrasis įvy-
ko tik jam pasitraukus, pra-
eitą vasaros metu. Tik tiek,
kad visiems aiškus Anapilio vie-
tovės nepatogumas. Tuo labiau,
kad čia pat, lietuvių apgyven-
tame rajone, yra patogūs ir

erdvūs Lietuvių Namai. O tuo
laikų (gruodžio 9 d.) nesusi-
rinkus Apylinkės tarybos na-
rių quorumui ir matant posė-
dį būsiant juridiniai nepatei-
sintą, jis ilgiau ten ir nepasi-
likęs.

Pirmiausia ir viena iš svar-
biausių jo atsistatydinimo prie-
žasčių, buvusi valdybos narių
tarpe esanti pareigūnų ir to-
lerancijos stoka. Kalbant
apie pareigūnų, tas dau-
giausia pasizymėjo jo kadenci-
joje rengiant praeitą Vasario
16 minėjimą. Tuo metu Toron-
te lankėsi ir minėjime dalyva-
vo Simas Kudirka.

Kviečiant į iškilmes aukš-
tuosius miesto savivaldybės pa-
reigūnus, tas reikalas buvo
pavestas sutvarkyti antram vi-
cepirmininkui (pirmasis vice-
pirmininkas buvo ir yra kun.
Petras Azubalis), buv. Lietu-
vių Namų administratoriui
Algiui Juzukoniui.

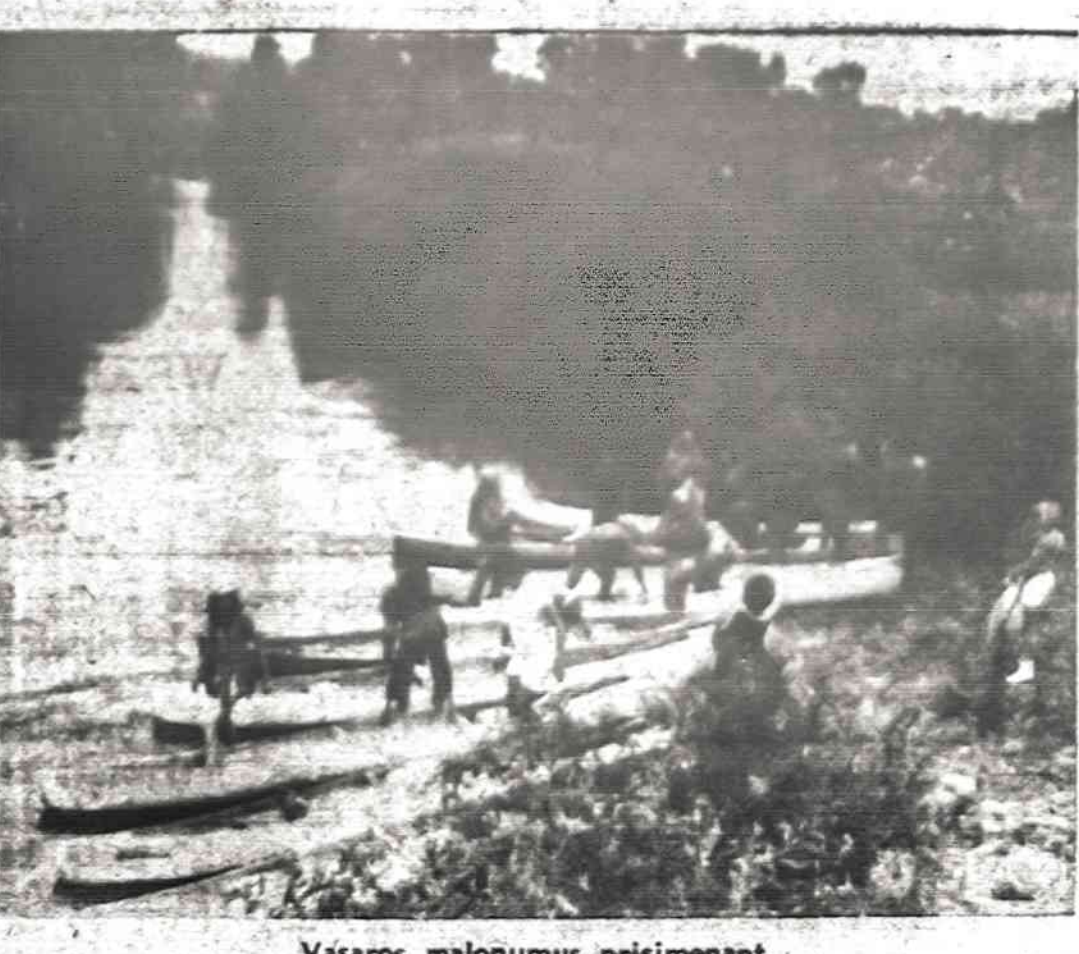
Pirm. Abromaitis, užsiėmęs
įvairiais šventės reikalais suži-
nojo, kad vasario 12 dar nieko
nebuvo padaryta miesto parei-
gūnams kviesiti.

Svarstant Vasario 16 minėji-
mo programą ir tarant, ką pa-
kviesiti iškilmių pranešėjus, bu-
vo pasiūlyta du gabūs jaunuoi-
liai (šiaurės Amerikos studentų
organizacijos pirm. Antaną Ši-
leiką ir Karavano metu išrink-
tą Vilniaus paviljono gražiausią
lietuvių Kristiną Imbrasaitę). Bet vicepirm. kun. Ažu-
balis tam pasiūlymui pasiprie-
šino. Jis turėjo numatęs kitą
pranešėją, Gabiją Juozapavi-
čiūtę, ir su tuo jo parinkimui
valdyba turėjo sutikti.

Minėjimo metu, turint ome-
nyje įvairius kalbėtojus, kad
neuzsistęstų programa, buvo
numatyta pasirodyti tik vienai
taut. šokėjų grupei. Bet nei
valdyboje, nei pareigūnė nie-
kuo dėtas Antanas Rinkūnas
perkrovė programą taip, kad
Simas Kudirka ir kiti dalyviai
pavėlino visą valandą į Lietu-
vių Namuose vykstantį banke-
tą.

Kas link tolerancijos, Abro-
maitis buvo įsitikinęs, kad
Apylinkės valdyboje visos orga-
nizacijos ir jų vadovai yra ly-
gūs tiek teisiniu, tiek traktavi-
mo atžvilgiais. Bet praktikoje
pasirodė, kad taip nėra. Visi
tie, kurie nesutiko su pirmojo
vicepirmininko nuomone, tapo
nebeprimtini. Nebuvo skaito-
masi su jų nuomone. Jie bu-
vo ignoruojami. O kai kurie
jų pasiūlymai, anot to paties
vicepirm., juokino žmones.

Abromaitiui dėl to nusiste-
bėjus ir pareiškus savo abejo-
nų, tuometinis valdybos izdi-

Vasaros malonumus prisimenant.

ninkas (dabartinis pirm.) Vytau-
tas Bireta paaiškino, kad Apy-
linkės valdyba esanti tik darbo
kuopa. Jos pareiga yra tik vyk-
dyti iš aukščiau ateinančius nu-
rodymus. Tokiu atskaymu
nepatenkintas Abromaitis pasi-
klauė, ką visa tai reikštų? Kur
būtų tos, Toronto Apylinkės
nurodymų duodančios aukš-
tumos? Ir jai jam nebuvo tie-
sioginiai atsakymai. Bet tuo pa-
čiu buvo valdybos nutarta šauk-
ti ypatingą posėdį sekančią sa-
vaite. Tiems ir kitokiems rei-
kalams plačiau išsiaiškinti.

Sekancios savaitės posėdžio
dienai dar nepriartėjus ir pirm.
Abromaitiui nieko nežinant,
per lietuvišką radijo valandė-
lę buvo pranešta, kad Apylin-
kės valdybos posėdis nebevyks.
Jam pasiteiravus pas izdininką
Biretą paaiškėjo, kad keliems
valdybos nariams pasitarus,
posėdis buvo atšauktas. Dėl
toko, kai kurių narių sava-
rankiškumo Abromaitis dar
daugiau nustebo. Tai matyda-
mas, jis galutinai įsitikino, kad
visa jų valdyba esanti tik pap-
rasta primatinių užmačių ma-
rionetė. Ir dėl to, bendra ap-
imtim, ne tik nebuvo įmano-
ma jokia kūrybingesnė veikla,
bet visa, taip vadinama, To-
ronto Apylinkės ribojosi užmie-
styje esančios parapijos rėmuo-
se.

Tai patyres ir ilgiau nebe-
laukdamas, pirm. Abromaitis
iteikė atsistatydinimo pareiš-
kimą.

Jo pareiškimas buvo palan-
kiai priimtas ir sekančią sava-
itę, tuojau paskelbtas spaudo-
je. Dėl tokių skubotumo ir
pabrėžtinai viešo įtaigijimo,
gavosi neva savotiško pasiten-
kinimo išpučis. Kad taip sek-
mingai vėl buvo išstumtas, per-
apsirikimą į valdybą patekęs
ne "savas" žmogus.

S. Pranckūnas

Fordas apie Aziją

US ir Kinija turi bendrus tikslus

HONOLULU. — Prezidentas
Fordas paskelbė naują "Ramo-
jo-Vandenyno doktriną" Azijos
politikoj, išskirtiną U. S. ir Ki-
nijos ryšiais, kurie, jo žodžiais
tarant, "tampa pastoviu tarp-

tautinio politinio peizažo bruo-
žu".
Savo užsienio politikos kalboj
Fordas pasakė, kad jis grįžo iš
savo kelionės po Rytų Aziją bei
Pearl Harbor sukaktuvių cere-
monių "su nauja pasišventimo
dvasia... pasišventimo naujai
priklausomybės atečiai ir ben-
dradarbiavimui su visomis Ra-
miojo Vandenyno tautomis".

Jis nužymėjo šešias pagrin-
dines gaires US Azijos politikoj:
• Amerikos stiprybė būtinu-
mą stabilaus jėgų balansui Pa-
cifice išlaikyti.

• Ekonominiai ir kariniai
partneriški ryšiai su Japonija,
yra "mūsų strategijos pagrinda-
s".

• Ryšių normalizavimas su
Kinija.
• Nenutrūkstantį U. S. in-
delį tokių šalių kaip Indonezija
ir Filipinai, kurios yra nariais
Rytų Azijos Bloko.

• Tikėjimą, kad taika Azi-
joj priklausau nuo svarbiausių
politinių konfliktų išsprendimo,
ypač Korėjos klausimo.

• Tikėjimą, kad taika Azi-
joj reikalauja ekonominio ben-
dradarbiavimo struktūros, at-
spindinčios troškimus visų tos
žemės rutulio dalies tautų ir
jų svarbą kaip U. S. prekybos
partnerių.

Vienintelis naujas elementas
šioje politinėje deklaracijoje yra
Fordo pabrėžimas paralelės po-
litikos U. S. ir komunistinės Ki-
nijos.

Ir jis nepaliko jokių abejonių,
kad pati svarbiausia sutikimo
sritis yra bendras troškimas pa-
sipriešinti "hegemonijai", kuri
tapo kinų koduotu žodžiu, išreiš-
kiančiu sovietinę ekspansiją.

A. P.

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI
RAUŠIENAS

Susitinkimo
PRANEŠIMAI

— Bridgeporto Lietuvių Namų Sa-
vininkų susirinkimas įvyks sausio
mėn. 3 dieną, 1:00 val. popiet 3808 S.
Union Ave., įėjimas iš kiemo, antras
aukštas. Nariai malonėkite atsilan-
kyti, nes yra daug įdomių pranešimų.
Tarp pat galėsite užsimokėti nario
mokesčius už 1976 metus. Kviečia
valdyba. Stella Kaulakis, pirm.

A. A.

NIKODEMAS LIDZIUS

Gyv. 7129 W. 114 St., Worth, Ill.

Mirė 1975 m. gruodžio mėn. 29 d., sulaukęs 89 metų amžiaus. Gi-
męs Lietuvoje. Tauragės apskr.
Amerikoje išgyveno 70 metų.
Paliko mūšidė: žmona Petronėlė, mirusių brolių vaikais ir kiti
gimines, draugai bei pažįstami.
Penktadienį, 1 val. popiet kūnas bus pašarvotas Palos (Lacka-
wicz) koplyčioje, 11028 Southwest Highway, Palos Hills, Illinois.
Šeštadienį, sausio 3 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios
į Lietuvių Tautines kapines.
Visi a. s. Nikodemo Lidzius gimines, draugai ir pažįstami nuo-
širdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį pa-
tarinimą ir atsisveikinti.
Nulindė lieka:
Žmona, gimines.
Laidotuvių Direktorai Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 974-4410.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠCIONIUI

"Jis giedojo Dievo tarno Mozės giesmę ir Avinilio giesmę". Apr. 15:3.

Mes, kurie turime vilties būti su Kristumi kaip bendratėvoniai su juo
joje garbingoje karalystėje, turime išmokti giedoti Mozės ir Dievo Sūnaus
giesmę, kurioje sakoma: "Vertas yra Avinilis (kuris atima pasaulio nuodė-
mę), kuris buvo nukryžiuotas, imti jėgą, turtus, išmintį, stiprybę, pagarbą,
garbę ir palaiminimą". Žinodami, kad šita naujoji giesmė yra linksmoji žinia,
Evangelija, žadanti palaiminti visas žemės gimines, mes norime sužinoti kiek
išmokome anos puikios giesmės, sutartinio Evangelijos skelbimo. Mes džia-
gamės ir dėkojame Dievui už suteiktąsias progas skelbti gerąsias žinias
tiems, kurie turi girdintis ausis. Taip tarnaujant Viešpatui, reikia daug
kantrybės ir tikėjimo, kolai sulauksime pilno Dievo karalystės įsteigimo.

Kas antrą antradienį Sophie Barcus radijos skelbia švento Rašto tyrinė-
tojų aiškinimus.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mī-
rusioji? Į tą klausimą atsako knyguotė "Viltis po mirties", kurią gausite
nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 64th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonai: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonai: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖ TUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMI VISTA
REpublic 7-5600 REpublic 7-5601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Telefonai: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonai: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

Kam tikėti, kun. Balčiui ar Kronikai?

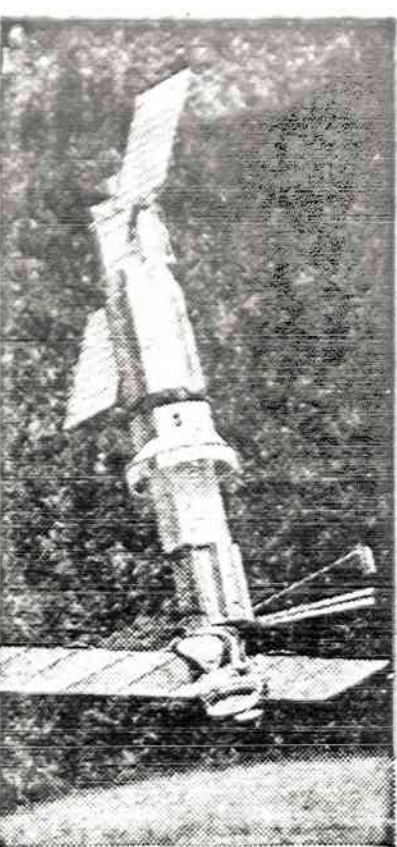
Vilniaus Gintasis Kraštas 1975 m. spalio mėn. 23 dieną Nr. 43 453 į savo skiltis įsidojo kun. Roberto Kestučio Balčio foto nuotrauka ir duota interviu to laikraščio bendradarbiui Vilniui Baltrėnui, kuris aprašo kun. Balčio įspūdžius, gautus trijų savaitių laikotarpį okup. Lietuvoje. Kun. Balčys per praėjusius penkerius metus jau penktą kartą lankosi okup. Lietuvoje ir kiekvieną apsilankymo proga jis mato naują ir didelę pažangą kultūroje ir pačiame gyvenime. O ypatingai stiprus ekonomiški reikalai. Turėdamas progos aplankęs Vilniaus naujai pastatytus priemiestius — Lazdynų ir Karoliniškius, kurie sudarė labai gerą įspūdį, o jau savo gimtojo Panevėžio miestą to nė atpažinti negalėjęs, taip gražiai atstatytas miestas ir išgrazintas.

Teko aplankyti Lietuvoje aukštesniuosius vyskupijos valdytojus: Panevėžio vyskupijos B. Kriščiūną ir Kauno vyskupijos Juoz. Matulevičių-Labuką ir Kauno kunigų seminariją, kurioje mokosi 53 studentai (kriščiūnai).

Vilniuje, kiekvieną dieną laikas mišias šv. Mikalojaus bažnyčioje ir vieną sekmadienį laikas mišias Aušros Vartų bažnyčioje. Laikė pamaldų, visuomet matęs bažnyčioje didelį skaičių dalyvaujančių maldininkų, kinčiųjų. Aplankęs ir kitas bažnyčias ir visur matęs jas naujai atremontuotas ir svariai užlaikomas.

Šv. Mikalojaus bažnyčiai uždėtas naujas stogas. Viršum didžiojo altoriaus įdėtas naujas tebernakulis, kurio istorija labai įdomi. Bendrai yra Vilniuje specialistų-architektų įstaiga, kuri stengiasi apsaugoti bažnyčių architektūrą, kaip istorinių paminklų grožį ir jos visos gražiai ir svariai užlaikomos.

O ypatingai svarbu, kad visą dieną laikomos atdaros, nes

Okeano matuojantis satelitas SEASAT-A bus NASA įstaigos paleistas į erdvę 1978 m. Jis matuos bangų aukštį, paviršiaus vėjus, jų kryptį, temperatūrą ir aprūpins radarą bangų ir ledų pavidalais. Surinktais duomenimis pasinaudoti valdžios įstaigos, universitetai ir prekybos bei pramonės įmonės.

daug lanko ekskursijų. Net ir eilinės paprastos bažnyčios visą dieną atdaros.

Aplankęs Rasų ir Antakalnio karių kapines, visur stebino naujai sukurti menininkų ir skulptorių antkapiai, paminklai ir skulptūros.

Labai turi gražią aplinką Antakalnio karių kapiai ir labai gražiai prižiūrimi, ten dega amžinoji ugnis ir daugybė geliių prie kapų.

Kun. Balčys, ragina daugiau rašyti į Amerikos lietuvių spaudoje apie objektyvę bažnyčios gyvenimą, kad čia randama bendra kalba tarp tikinčiųjų ir netikinčiųjų, nes kiekviena valstybė tvarkosi kitaip. Jis džiaugiasi Lietuvos vaisinga kultūra ir pažangia kūryba. Todėl jo supratimu, nieko negali duoti pozityvaus, jeigu išievių laikraščiuose paskelbtos tendencingos žinios atkartotos iš neobjektyvių, klaidinančių šaltinių. To nereikėtų. Labai gaila, kad kun. B. lankydamas Vilniuje ir kitur nematė, kad okup. Lietuvoje, o ypatingai Vilniuje dauguma bažnyčių yra paverstos prekių ir malčių sandėliais ar muziejais. Buvis Vilniaus katedra dabar paversta Paveikslų Galerija ir koncertų sale. Šv. Kazimiero bažnyčioje įkurtas ateistų muziejus, o šv. Jono bažnyčia paversta šokių ir sporto sale ir t. t.

Švento Petro ir Povilo katedra paversta architektūrinio muziejumi. Tas pat yra ir su šv. Onos bažnyčia. Jos laikomos visą dieną atdaromis, bet jose mišias ir mišias laikyti leidžiama tik iki 8-os val. ryto ir po 5-os val. vakaro, nes dienos metu lanko jas ekskursijos kaip meno ir architektūros muziejus. Kaip dabar suderinti L. K. B. Kronikos šauksmą visam pasauliui, kad okup. Lietuvoje, okupantas naikina tikybą ir uždarinėja bažnyčias, o kun. Balčys kalba visai priešingai. Tai kas turi ginti Lietuvos bažnyčios reikalus, kad ne dvasininkai?

J. Kreivėnas

AMERIKA JAU TURI NUOSAVĄ "PABAISĄ"

Burlington, Vermont. — Ligi šiol Anglijos angliai didžiuliuoju tūri "pabaiss" Loch Ness ežere ir ta pabaiss iki šiol neturėjo savęs vertos konkurentės. Visa tai jau praeitis — staiga pagarsėjo JAV šiaurės rytuose esanti maža valstijėlė Vermont, plačiai pasiskelbė turinti daug ilgesnį už Loch Ness "pabaiss", kurią dar 1609 metais pirmasis iš "baltųjų žmonių" pamatė ir aprašė Samuel de Champlain (1567—1635, prancūzų tyrinėtojas. Kvebeko įsteigėjas ir pirmasis Prancūzijos gubernatorius Kanadoje. Champlain rašė savo akimis matęs ežerą, kuriam buvo duotas jo paties vardas Lake Champlain. "Didelė ilga gulincija ežere pabaiss, kuri leido paukščiams nutūpti ant savo snapo ir vienu išsiojimu juos prarydavo". Champlain ežeras, tarp Vermonto ir New Yorko

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

HELP WANTED — MALE
Darbininkų reikia

BEEF BONERS

We have recently expanded our facilities and have openings for experienced

PIECE WORK COW BONERS.

Steady employment all year long in a modern beef boning operation. Extremely good pay checks. Please apply in person for an interview at our plant. Must be able to speak some English.

WEXLER MEAT CO.

963 W. 37th STREET

927-5656

ko valstijų, yra 125 mylių ilgo ir apima 600 ketvirtinių mylių plotą.

Nors legendos apie Champlain ežero "pabaiss" niekuomet nutilo, ir šimtai žmonių tvirtina jį "savo akimis" matę, bet "pabaiss" plačiai pagarsino Vermont Liffe Magazine laikraščio redaktorius Hard, kurs su savo žmona į milžinišką ungurį panašią "pabaiss" matė 1962 metais per Darbo Dieną. Jis be kt. rašė: "Sunku apsaityti kaip ji atrodo". Idomiasia buvo tai jos galva — didelė, balzganė ir apskrita kaip paplūdimyje žaidžiamas kamuolys. Mano žmona matė iš vandens iškilusius du ar tris puslankius. Netrukus ji gana greitai nuplaukė tolyn ežerą". Kitas, Harold Patch vaiduodamas į pikniką sustojęs paežeryje užvalgyti matęs "kai ką panašų į milžinišką ilgą gyvatę, apie 20 ar 30 pėdų ilgu-

Patch tvirtina, kad Champlain ežero pabaiss yra "daug didesnė už Loch Ness pabaissą".

Pigi gera priemonė "vandaliams" naikinti

Kai kurie JAV mokyklų direktoriai išbandė su geriausiais rezultatais, kaip išnaikinti vandalizmą, kurs ligi šiol mokykloms pridaro milijonus dolerių nuostolių. Tam tikslui pradėta leisti šeimoms, gyvenančioms "namuose ant ratų" (treileriuose) apsigyventi mokyklų kiemuose, su sąlyga, kad tokios šeimos aktyviai stebės ir praneš policijai bet kokius vandalizmo veiksmus. Visur, kur tokios šeimos mokyklų kiemuose apsigyveno, vandalizmas staiga nepaprastai sumažėjo, o daug kur visiškai išnyko. Pavyzdžiui, Elk Grove Kalifornijoje, mokyklose įsilaizimų ir nuostolių pridarymų būdavo apie 50 kiekvienais metais, dabar bebuvo tik du.

Pinellas ir Lake apskrityse, Floridoje, treileriuose apsigyvenusios policijos ir mokyklų tarnautojų šeimoms vandalizmas visiškai išnyko.

VISIŠKAI UZDRAUSTI CHEMIKALAI

Aplinkos Apsaugos Įstaiga (EPA) Washington'e visiškai uždraudė vartoti du "pesticidus" (parazitams naikinti chemikalus) chlordanę ir heptachlorą, kadangi įtariama, kad jie gali sukelti vėžį. Jie buvo plačiai vartojami įvairiems dezinfekcijos tikslams, kaip termitams ir kt. parazitams naikinti. Chlordanę ir heptachlorą priklauso plačiausiai vartoti, bet jau anksčiau uždraustų pesticidų "šeimai" — DDT, aldrin ir dieltrin.

TRUMPAI

— Lydia ir Edvardas Palaičiai, Berwyn, Ill., atsiliepė į platinto be naujų skaitytųjų vaju užsisakydami Naujienas vieneriems metams. Naujieji mūsų skaitytėjai p. Palaičiai ilgąmečiu darbu ir tvarkingu gyvenimu įsigijo daugiaubutį namų šioje puikioje apylinkėje. Naujienų vadovybė jiems dėkinga

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RASO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA SVIETĄ.

už dėmesį ir paramą lietuviškai spaudai, taip pat už gerus linkėjimus Naujųjų Metų progą.

— Ponia Sofija Reimanas iš Bridgeporto, apylinkės, buvusi mūsų kaimynė, lankėsi Naujienose palinkėti laimingų Naujųjų Metų. Ta proga paudo paramai įteikė penkinę. Tos apylinkės tautietis užsisakė Naujienas 6 mėn., bet pavardės prašė neminėti.

— George J. Stungis, Louisville, Ky., anksčiau gyvenęs Chicagoje, švenčių progą atsiuntė sveikinimus, 10 dol. auką ir pirmuosius įspūdžius apie naują gyvenvietę bei ten sutiktus tautiečius.

— Linda ir Jonas Rundėnai iš Brighton Parko apylinkės pasveikino Naujienas švenčių progą, o savo linkėjimus parėmė 5 dol. dovana. Tos apylinkės viena ponia užsisakė Naujienas 3 mėn., bet pavardės prašė neminėti.

— Anglijos Britanijos Lietuvių Klubas Chicagoje švenčių progą paskyrė Naujienų parai 20 dol. ir juos įteikė per klubo pirm. V. Palubecką. Naujienų vadovybė dėkoja klubo valdybai ir visiems to klubo nariams.

— Leonas Krajauskas iš Marquette Parko apylinkės lankėsi Naujienose pratesti prenumeratą ir palinkėti darbuotojams bei bendradarbiams laimingų Naujųjų Metų! Ta proga įteikė penkinę Naujienų paramai. Naujienų vadovybė nuoširdžiai dėkoja visiems už linkėjimus ir už auksas, platintojams už pastangas, o naujiems skaitytėjams už dėmesį ir gerą pavyzdį. Platinimo vajuos proga Naujienos yra siunčiamos susipažinimui 2 savaites nemokamai.

— Kalėdų išvakarėse Mokslo ir Pramonės muziejuje įvyko etninę grupių pasirodymas prie kalėdinę eglutę. Jaunųjų lietuvių choras tautiniuose drabužiuose labai gražiai padainavo lietuviškų dainų prie gražiai papuoštos eglutės. Lietuviams buvo pirmenybė. Meksikiečių ansamblis, antras po lietuvių, taip pat gražiai pasirodė su savo muzika ir dainomis.

— Judita Baltikaitė ir Diana Giliūtė dalyvavo Curie aukšt. mokyklos kalėdinėje programoje. Jos mokosi specialioje pianoklasėje.

— Joseph Kasputis, lietuviškos veiklos veteranas iš Kenosha, atsiuntė tokį laišką: "Žiemos švenčių progą noriu pasveikinti Naujienų darbuotojus ir bendradarbius, linkėdamas visiems ištvėrmės ir geros sveikatos. Naujienos yra tapusios geriausiu laikraščiu, šventai ginančiu Lietuvos ir visų lietuvių reikalus. Prie Jūsų puikaus darbo jungiuosi nors maža auka, čia įdėdamas penkinę".

— Rašyt. Andrius ir Ona Mironai iš Los Angeles išvyko į naują gyvenvietę, 821 Caminito del Sol, Carlsbad, Cal. 92008. Reikia daleisti, kad išėjus į pensininkų luomą ir įsikūrus naujoje rezidencijoje, jie turės daugiau laiko kūrtybai bei bendradarbiavimui spaudoje. A. Mironas yra gyvenęs Chicagoje ir dirbęs Naujienose. Be abejo, jis ir akt. Ona nepamirš Naujienų savo straipsniais bei būsimų kelesniųjų aprašymais.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS

NAMU PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISU RUSIU DRAUDIMO AGENTORA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

3 BUTU IR BIZNIO PATALPA, 50 pėdų sklypas, Brighton Parko, Mėrinis namas, nebrangus, reikia skubiai parduoti.

5 PO 5. MORINIS - MEDINIS, \$1.100 1 mėn. Prašo \$50,000, Marquette Parko.

10 BUTU MORINIS. Nauji įrengimai. Labai geros pajamos. Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

PROGA DABAR

MODERNUS 2 aukštu namas ir 2 auto mūro garažas. Radiant šildymas. Puikioji apylinkė Marquette Parko. Vertas daugiau, gavome už \$38,800.

2 BUTU modernus mūro namas su garažu. Atskiri šildymai. Rami, graži gatvė Marquette Parko. \$22,900.

6 KAMBARIU 12 M. MODERNUS MORAS. Įrengta virtuvė ir kambarys beismantė. Naujas garažas. Arti parko ir California Ave. Greit galite užimti. \$29,900.

MODERNUS 4 BUTU mūras ir 2 auto mūro garažas. Atskiri šildymai. Cent. air cond. Arti Maria High. — \$45,500.

8 BUTU MORAS. naujas garu šildymas, nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūsų. \$71,700.

SIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

— J. Balnionis iš Marquette Parko apylinkės, pratešdamas prenumeratą, kartu su gerais linkėjimais atsiuntė penkinę Naujienų paramai. Tos apylinkės žymus veikėjas užsisakė Naujienas vieneriems metams, bet pavardės prašė neminėti. St. Liudinskas iš Tillsonburg, Ont., Kanada, atsiuntė du dol. Naujienų vadovybė visiems nuoširdžiai dėkoja.

VALDIS REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUD'S REAL ESTATE

PIRSKIT — PARDUOSIT — NUOMOSIT. ĮVARIUS DRAUDIMAI

Maloniai jums patarnaus

BALYS BUDRAITIS

4369 ARCHER AVE., CHICAGOJE Tel. 254-5551

LEMONTO APYLINKĖ

135-7A IR ARCHER AVE. Tel. 257-5861

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public. INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių išskvėtimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mlaiste ir užmiesty naujus ir perstatu menas visų rūšių namų apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE. Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-9447

HOME INSURANCE

Call Frank Zapolski

3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$64 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE. 523-8775

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas

2646 West 69th STREET

Tel.: Republic 7-1941

give... so more will live

HEART FUND

"NAUJENOS" KIEKVIENO LIETUVIO DRAUGAS IR BICIULIS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTŲJŲ VAJUS

NAUJENOS šiemet šneio 60 metų. Minint ta sukaktį, gerbiant pirmos Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnus ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vaju.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir paverstų lietuvių laisvę neidamos ir nesidėdamos ir sanderis su okupantais ar jų igaliojtiniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visu lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tvlaia lietuvių dauguma šiais pasimetimo, reto rikos ir poltinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomos, naudingos ir reikalingos, net būtinios. Ne veltui, geros draugios girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos išievių taip pat paverstos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotino lietuvių reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusei metų — \$16.00 trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusei metų — \$14.00, vienam mėn. — \$2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinių vajuos proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajuos proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS

ADRESAS

6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — FRIDAY, JANUARY 2, 1976